

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 17
Balandžio — April 24, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

National Aeronautic and Space Administration balandžio 12 paleido į erdvę sudėtingą ir daug kartų panaudotą erdvėlaivį Columbia, kuris, 54 val. skriejęs apie žemę, balandžio 14 laimingai nusileido Edwards karo aviacijos bazėje Kalifornijoje. Juo skridę John W. Young ir kpt. Robert L. Crippen grįžo sveiki ir pakilioji nuotai. Šis erdvėlaivis turės labai didelės reikšmės moksliniam erdvės tyrimam ir kariniam uždavimam.

Salvadoro kairieji, nelaimėję jų paskelbtų paskutinių mūšių su vyriausybės kariuomene, pakeitė savo veikimo taktiką — dabar jie stengiasi kuo daugiau iš pasalų nužudyti vyriausybės pareigūnų ir tuo susilpninti vyriausybę. Per savaitę įvyksta apie 30 pasikėsinimų prieš vyriausybės pareigūnus.

Nato valstybių gynybos ministerių konferencija įspėjo Sov. S-gą, kad jos įsikišimas į Lenkijos reikalus turės labai didelį pasekmę visiem Rytų-Vakarų santykiams.

Sov. S-ga per paskutines savaites išdėstė dar 20 SS-20 raketų, kurių kiekviena turi 3 branduolinius sviedinius, galinčius pasiekti taikinius už 3,000 mylių.

Filipinų gyventojai didele balsų dauguma pritarė prezidento Marcos pasiūlytam konstitucijos projektui, pagal kurį įvedama ministerio pirmininko vieta. Pirmuoju min. pirmininku buvo prezidento paskirtas finansų ministeris Cesar Virda.

Venecuelos prezidentas Luis Herrera Campins ir Meksikos prez. Jose Lopez Portillo bendru pareiškimu pažadėjo ir toliau remti Nikaragvos juntą ir pasiūlė tarpininkauti Salvadoro problemom išspręsti politiniu, bet ne kariniu būdu.

V. Vokietijos kancleris Helmut Schmidt aštriai kritikavo Sov. S-gą ir ją kaltino, kad jos nuolat augantieji kariniai ir politiniai įsikišimai į kitų kraštų vidaus reikalus tamsina pasaulio horizontus.

Lenkijos min. pirmininkas Wojciech Jeruzelski, grasindamas atsistatydinti, jei jo planam parlamentas nepritaris, pareikalavo, kad parlamentas uždraustų 2 mėnesiam darbininkų streikus ar grasinimus streikuoti. Parlamentas šitam reikalavimui pritarė, o nepriklausomos darbininkų unijos vadai savo konferencijoje pareiškė didelį susirūpinimą dėl tokio nutarimo, nes streikų išvengti galima tik tada, kai bus pašalintos streikus sukeliančios priežastys.

JAV numato parduoti Turkijai 15 F-4 naikintuvų su jiem reikalingais įrengimais ir atsarginėm dalim.

Britanijos ir JAV pažiūros į Art. Rytų problemų sprendimą išsiskyrė, nes Britanija mano, kad pirmiausia reikėtų pradėti tartis su Palestinos išlaisvinimo organizacija ir palestiniečiais Izraelio ir arabų santykiams išlyginti, o JAV atrodo, kad pirma turėtų būti Art. Rytuose sudaryta patikima užtvara prieš galimą Sov. S-gos veržimąsi į tą sritį.

Londonė kelias dienas vyko juodosios rasės jaunuolių sukelto riaušės Londono priemiesty. Buvo deginami policijos autovežimiai, padeginėjami namai ir plėšiamos krautuvės. Apie 200 policininkų buvo sužeista ir apie 200 riaušinių buvo areštuota.

VYTAUTO DLK 550 M. JUBILIEJUS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 46

1430 m. Trakuose mirė Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas, išvedęs lietuvių tautą į platų visos Europos tautų krikščioniškosios kultūros kelią.

1930 m. Nepriklausoma Lietuva šventė penkis šimtus metų nuo DLK Vytauto mirties. Laikraščiai, knygos titulavosi Didžiojo Kunigaikščio metais; sukaktuvės paminėti buvo sukurti specialūs komitetai, statomas muziejus, paminklai, aplink Lietuvą keliavo Vytauto Didžiojo paveikslas, skatindamas tautą naujiesiems pasiryžimams ir užmojams.

Prabėg 50 metų. Spalio 25 d. lietuviai, mylintys savo tautą ir gerbiantys Vytauto Didžiojo atminimą, atvyko į Trakus paminėti 550 metų Didžiojo Kunigaikščio mirties jubiliejų.

Trakų bažnyčios klebonui valdžia jau iš anksto buvo įsakiusi tą dieną užrakinti bažnyčią, o pačiam kur nors dingti.

Milicijos pareigūnai ir saugumiečiai įvairiausiais pretekstais trukdė kelionę į Trakus: Stabdė užsakytus autobusus, automašinas, kibo prie vairuotojų dokumentų, iš mašinų išlaidavo važiuosius — daug kam teko pėsčiomis pasiekti kelionės tikslą. Į iškilmes atvykti buvo sutrukdyta eilei kunigų: kun. Algimantui Keinai, kun. Alfonsui Svarinskui, kun. Antanui Gražuliui, kun. Jonui Kauneckui. Kun. A. Keiną autoin-

spekcija lydėjo iki namų; kun. A. Svarinską ir kun. J. Kaunecką — saugumo mašinos lydėjo į namus visą kelią; kun. A. Gražuliui buvo atimtos mašinos dokumentai.

Atvykusieji susirinko į 1409 m. Vytauto Didžiojo pastatytą Šv. M. Marijos aplankymo bažnyčią, kurioje yra išgarsėjęs stebuklingas Dievo Motinos paveikslas.

Bažnyčioje nuolat sukosi saugumo darbuotojai ir visokio tipo šnipeliai. Jie stebėjo žmones, jų nuotakas arba šventoriuje, priselindę prie besišnekančių, klausydavosi jų kalbų.

12 val. šeši kunigai — kan. Bronius Antanaitis, kun. Vincentas Jalinskas, kun. Leonas Kalinauskas, kun. Kazimieras Montvila, kun. Algis Pasiliauskas ir kun. Antanas Lukošaitis — koncelebravo šv. Mišias, mergaitės, pasipuošusios tautiniais rūbais, adoravo. Kun. Vincentas Jalinskas pasakė pamokslą, kuriame nušvietė istorijos įvykius, Vytauto Didžiojo vaidmenį lietuvių tautai, jo gausų įnašą Lietuvos krikščionybę.

Po šventų Mišių tūkstantinė tikinčiųjų ir kraštotyrininkų minia patraukė pilies link. Aplinkui zujo milicininkai, saugumiečiai filmavo einančius ir rūšiais veidais stebėjo kiekvieną dalyvį. Minia ėjo drąsiai ir entuziastingai, nes dauguma jau pripratę prie panašių bauginimo priemonių.

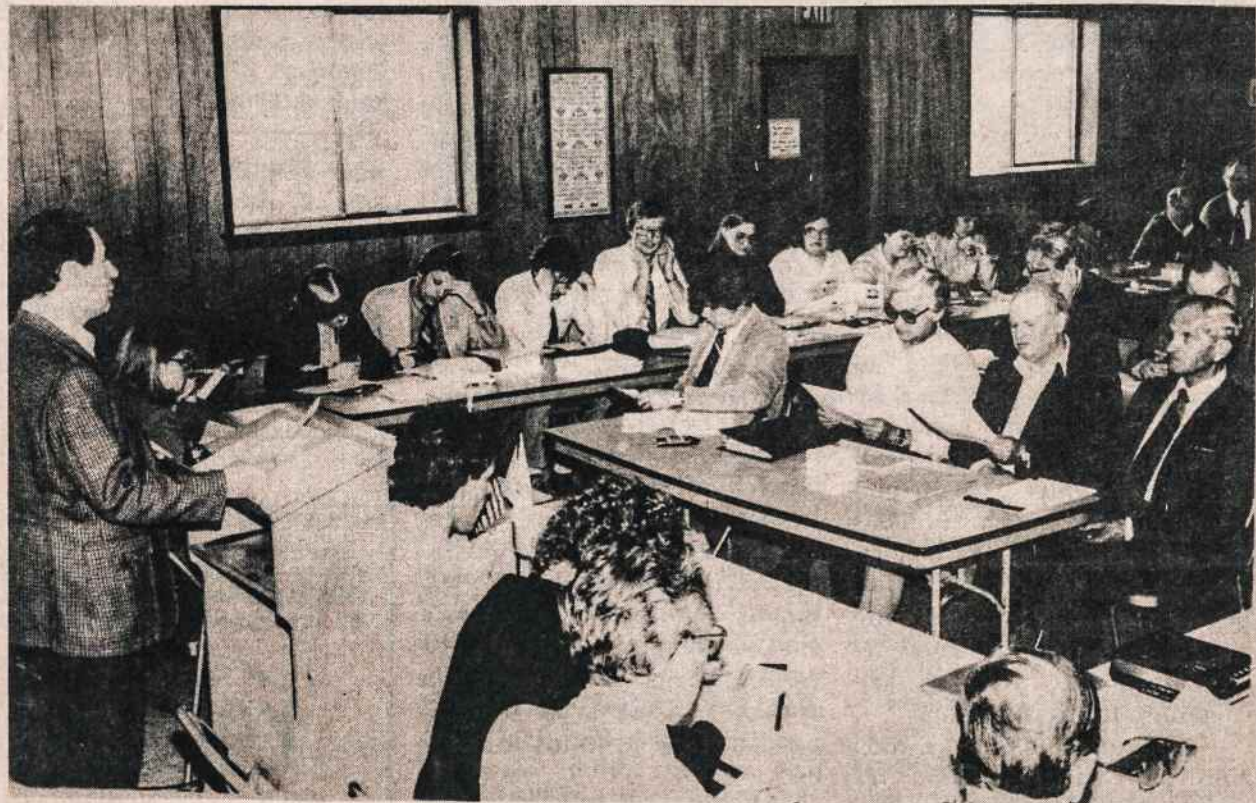
Prie Galvės ežero knibždėte knibždėjo milicininkų ir saugumo agentų. Visų nustebeimui — pradžia tilto į pilį išardyta ir prikalta užrašas: "Remontas". Visiems buvo aišku, kam prirėkė išlupti ant tilto keletą lentų, — kad niekas negalėtų patekti į pilį! Kažkas metė repliką: "Šimtmečių audras atlaikysi pilis stovi, o tarybiniais metais statytas tiltas neatsimuša remontų!"

Minia, sustojusi ant Galvės ežero kranto, ugingais posmais, dainomis, giesmėmis ir Lietuvos (Nepriklausomos) himnu pagerbia Vytauto Didžiojo atminimą. Tačiau ir čia neapsėjo be aukų: čekistai sulaukė Joną Saukaitį — jį pasirodė įtartinas jo la-gaminas, kuriame buvo liturginiai rūbai. Tardymo metu milicijos pareigūnai užlaužė jaunuolio rankas, o jam atsisakius kalbėti, grasino sumušti. Kratos metu iš J. Saukaitio buvo atimta magnetofono kasetė.

Kunigai, dalyvavę Vytauto Didžiojo 550 metų mirties jubiliejuje, religijai reikalų tarybos įgaliojimo Petro Anilionio buvo rastiškai įspėti, kad sulaužė Religijai susivienijimų nuostatus: be leidimo Trakuose dalyvavę pamaldose.

Nuvažiavę į Vilnių kraštotyrininkai norėjo aplankyti muziejų, bet jis buvo uždarytas, nors buvo muziejaus darbo diena.

Bet skaudžiausia tai, kad apie šį didį jubiliejų nutylėjo tarybinė spauda, radijas, televizija ir visos kultūrinės įstaigos.

Iš Lietuvos Bendruomenės konferencijos 1981 balandžio 11-12 Dainavoj. Kalba PLB pirm. Vytautas Kamantas. Nuotr. Jono Urbono

VERTINGAS PRANCŪZŲ LEIDINYS IŠVERSTAS Į ANGLŲ KALBĄ

Paryžiuje leidžiamas žurnalas apie Rytų krikščionių būklę, Chretiens de L'est, 1980 paskyrė vieną numerį išimtinai Lietuvos katalikams.

Šis leidinys susilaukė ypatingai teigiamo atgarsio plačioj lietuviškoj spaudoj. P. Gaučys taip rašė: "Tai tikrai pavyzdingas tokio pobūdžio leidinys, sakyčiau miniatiūrinė enciklopedijėlė apie Lietuvą bendrai ir specialiai apie katalikus... Toks precizinis leidinukas būtų naudingas turėti ir anglų kalba, nes kai amerikiečiai studentai ar moksleiviai kreipiasi į mūsų įstaigas, prašydami informacijų apie Lietuvą, neturime po ranka trumpo, bet išsamaus ir pigaus leidinio jų prašymui patenkinti..."

Pranešama, kad Chretiens de L'est leidinys apie Lietuvos ka-

talikus jau išverstas į anglų kalbą Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos bendradarbių Vitos Matusaitienės.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpa šiuo metu tariasi su Aid to the Church in Need JAV skyriaus vedėju George Morton dėl šios knygutės išleidimo anglų kalba. Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vedėjas kun. K. Pugevičiaus prašomas, George Morton užsiangažavo kreiptis į Aid to the Church in Need centrą, Kirche in Not Koenigsteine, Vakarų Vokietijoje su pageidavimu, kad jis finansuotų knygutės angliško teksto išleidimą.

George Morton sutiko tarpininkauti Chretien de L'est prancūziško teksto platinime per prancūzų Aide a L'Eglise en Detresse skyrių.

Chretien de L'est redakcijai prašant, Lietuvių Informacijos Centras parūpino dar papildomų nuotraukų šiam leidiniui.

Leidėjams nemaža talkino kun. J. Petrošius iš Paryžiaus.

Europos saugumo ir bendradarbiavimo peržiūros konferencija Madride išsiskirstė 3 savaitių Velykų atostogų. JAV iki šiol griežtai reikalavo, kad žmogaus teisių reikalai būtų įtraukti į konferencijos baigiamąjį dokumentą.

Kanados Quebec provincijos parlamento rinkimus didele balsų dauguma vėl laimėjo nuo Kanados atsiskirti siekianti dartinio min. pirmininko Rene Levesque vadovaujama Parti Quebecois partija.

R. Vokietija dėl įvykių Lenkijoje paragino visus gyventojus sustiprinti politinį budrumą ir partijos narių drausmę.

"BILINGVIZMAS" — PRIEDANGA RUSIFIKACIJAI

"Bilingvizmo", arba lietuvių dvikalbiškumo, tema dominuoja visame 1979 metais išleistame 19-ame "Lietuvių kalbotyros klausimų" tome, skirtame socialinės lingvistikos problemom.

Įvadiniamie straipsny akademikas Deširijevas, užtikrina skaitytojus, kad "priešingai įvairių sovietologų ir klastotojų teigimams", TSRS tautų kalbos ir kultūros neasimilijuojasi. Beveik tuo pačiu atsikvėpimu jis priduria, kad "plačiai plinta rusų kalba... kuriant ir visur skleidžiant vieningą socialistinę tarybinės liaudies kultūrą". Ir galiausiai jis paskelbia, kad nuolatinius "nacionalinio — rusų bilingvizmo" augimas yra viena iš "tarybinės nacionalinės politikos demokratines prigimties apraiškų".

Deširijevos idėjas toliau rutuliuoja filologė Michalčenko, tvirtinanti, kad "savanoriškas, masinis ir spartus" rusų kalbos plitimas paaškinamas jos — "socialistinių nacijų vienybės ir susitelkimo kalbos" — reikšmingumu. Dvikalbiškumo formavimas, rašo ji, pirmiausia susijęs su mokykla, kuri esanti "pagrindinis jo plitimo šaltinis". Prie šio "tarybinės lingvistikos" choro pareigūnai prisideda ir kelių lietuvių kalbininkų balsai: rašo Merkienė, Savickienė, Koršakas. Pastarasis informuoja, kad "moksleivių lietuvių teminė reprodukcinė leksika yra ryškias rusų šnekamosios kalbos pobūdžio".

Taip "bilingvizmas" atrodo iš oficialiosios akademinės platformos. Lietuvių visuomenė, kuriai uždara oficialioji spauda, apie "bilingvizmą" turi visai skirtingą nuomonę. 1979 metais 1310 lietuvių išreiškė protestą sovietinės kompartijos centro komitetei prieš rekomendacijas, siūlančias pradėti rusų kalbos mokymą ikimokyklinėse įstaigose nuo penkerių metų amžiaus: "Kadangi vaiko mąstymas gim-

taja kalba susiformuoja tik pradinėse klasėse, pradėjus mokyti antrosios kalbos anksčiau, vaikas blogiau išmoksta ir gimtąją ir antrąją kalbą", tvirtino pasirašiusieji protestą. Po grindžio spauda taip pat pranešė apie protestus dėl lietuvių kalba dėstomų dalykų pakeitimo aukštosiose mokyklose į rusų kalbą dėstomus dalykus; buvo nurodyta į Gudiją ir Ukrainą, kur gimtoji kalba jau baigia išnykti, nes ten mokyklose daugiausia dalykų dėstoma rusų kalba. Į šiuos protestus ir kritiką veltui ieškoti atsakymo "bilingvizmą" nagrinėjant "Lietuvių kalbotyros klausimų" tome. Ir dėl to iš tikrųjų nereikėtų nustepti. Kadai Sovietų Sąjungos Mokslių Akademija ir jos lingvistai entuziastingai sutiko su Stalino tvirtinimu, kad jis esąs didžiausias lingvistas pasauly. O kiek Akademijos narių protestavo prieš Sacharovo ištrėmimą?

Jau pasirodžius tomui apie "bilingvizmą", 1979 spalio 31 Lietuvių kalbos gynymai iniciatyvinė grupė pasiuntė raštą Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Waldheimui, painformuodama jį apie Taškento konferencijos patvirtintą "naująją rusinimo programą", kuri jau įgyvendinama. Jos tikslas esąs "išstumti lietuvių kalbą... ir kitų Sovietų Sąjungos pavergtųjų tautų kalbas iš valstybinio ir viešojo gyvenimo, galutinai sunaikinti šių tautų nacionalines kultūras".

1930 metais naciai slėpė savo ekspansivius kėslus po "geopolitikos" terminologija. Šiandien rusinimo vykdytojai slapstosi už kalbotyros studijų ir "bilingvizmo" formulių. Vilka mėgsta paroduoti apsisiautę avių kailiais, o imperialistai ir nutautintojai dangstyti moksliniais terminais. (Elta)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Sovietijoje menas yra pajungtas komunistinei propagandai. Propagandai į Maskvą yra kviečiami ir pavergtųjų tautų menininkai. Maskvos salėse rengiamos dailininkų parodos, muzikai kviečiami koncertuoti. Ta

"malone" naudojasi ir pavergtos Lietuvos menininkai. Kovo 20-21 sovietinės muzikos propagandos biuras Maskvoje surengė du lietuviškos muzikos koncertus. Pirmasis koncertas įvyko Sąjungų namų salėje. Programoje buvo J. Juzeliūno, V. Laurušo styginiai kvartetai, kuriuos atliko Vilniaus valstybinis kvartetas. V. Bagdono sonatą fortepienui atliko M. K. Čiurlionio kurso laureatė A. Juozapėnaitė. F. Bajoro sonatą smuikui ir fortepienui atliko R. Katilius ir L. Lobkova. J. Juozapėnaitės vokalinį ciklą atliko sol. G. Apanavičiūtė ir G. Ručytė. V. Jurgučio kūrinis klarinetui pagrįjo A. Budrys. Antrasis koncertas įvyko Maskvos kompozitorių namuose. Čia S. Vainiūnas pats paskambino savo sonatą fortepienui. B. Kutavičiaus sonatą fortepienui skambino pianistė B. Vainiūnaitė. J. Tamulionio sonatą dviem fortepionom atliko pianistai K. Grybauskas ir L. Grybauskienė. F. Bajoro vokalinį ciklą "Kodėl" atliko sol. G. Apanavičiūtė ir pianistė G. Ručytė. O. Balakausko ciklą smuikui ir fortepienui atliko R. Katilius ir L. Lobkova. J. Širvinsko improvizaciją altui atliko D. Katkus. A. Rakauskas styginį kvartetą atliko Vilniaus kvartetas.

Tokie lietuviškos muzikos koncertai sovietinės imperijos sostinėje be abejonės turi tikslą lietuvių muzikus ir kompozitorius palankiai nuteikti primestajai sovietinei santvarkai: žiūrėkit, kaip jus palankiai vertinama, kaip sudarome jums sąly-

gas išeiti į platesnį pasaulį! O ir Maskvos publikai norima parodyti, kad okupantai rūpestingai globoja "broliškių" tautų menininkus.

— Okupantai visokiais būdais stengiasi patraukti Lietuvos vaikus. Gera pavilijimo priemonė yra ir vaikams skirti muzikos koncertai. Iš tenykštės spaudos sužinome, kad Lietuvos valstybinė filharmonija turi vaikų ir jaunimo skyrių, kuris per metus surengia moksleiviams per 100 koncertų. Į tuos koncertus pasiunčiami kompozitoriai, muzikos aiškintojai ir propagandistai. Jau šį pavasarį Vilniaus ir Kauno moksleiviams buvo surengta muzikos šventė, kurioje koncertavo Lietuvos televizijos ir radio vaikų choras, M. K. Čiurlionio meno mokyklos smuikininkai, Kauno stovybininkų tresto ansamblis "Kalvelis", keli dainininkai solistai, džiazo kvartetas. Šventei vadovavo aktorai V. Kybartas ir B. Lukošius. Panašios šventės rengiamos Utenoje, Rokiškyje, Jurbarko, Šakiuose, Trakuose, Ignalinoje, Jonavoje.

Pavergtos Lietuvos spaudoje platokai minima negarbingai pagarsėjusio buvusio ALTo tarnautojo rašytojo Albino Morkaus (1921-1967) šešiasdešimt metų gimimo sukaktis. Ten jis ypač garbinamas dėl tendencingo politinio pamfletu "Vaduotojai iš arti". Iš beletristinių knygų A. Morkaus palikime tėra dvi knygos "Baltasis miestelis" ir "Susitikimas". Po jo mirties išleista jo raštų rinktinė "Laikinių vakarų madona" (1970). Iš Punsko apylinkės kilęs, A. Morkus Vilniuje mokslus išėjo su nepriklausomos Lietuvos parama. Tik išeivijoje jis nelaimin-

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Afganistane lankęsis laikraščių fotografas Steven McCurry tvirtina, kad Helmand provincijoje Afganistano partizanai dienos metu laisvai važinėja iš Irano gautais naujais džipais ir yra apsiginklavę naujais ginklais.

Kinijos žurnalas Peking Review teigia, kad paskutiniu metu studentai ir darbininkai buvo surengę kelis streikus ir demonstracijas ir reikalavo, kad jiems būtų leista iš nuošalių pasienio provincijų grįžti į jų nuolatines gyvenamąsias vietas.

Varšuvos paktą valstybių kariuomenių judėjimas Lenkijoje ir apie Lenkiją praktiškai sustojo.

Į Kubą yra atplaukęs Sov. S-gos raketom ginkluotas kreiseris su lydimaiais laivais. JAV įspėjo Sov. S-gą, kad jos bandymas stiprinti savo jėgas Karibų jūroje gali pažeisti JAV gyvybinius interesus.

Pakistanas stengiasi gauti iš JAV pažadą, kad jis bus ginas prieš Sov. S-gos ir Indijos galimą agresiją.

Irano vyriausybė paskelbė amnestiją visiems padėjusiam ginklu etniniam partizanams.

JAV pažadėjo paskirti 1981 ir 1982 m. 285 mil. dol. Afrikos pabėgėliams. Apie 5 mil. Afrikos gyventojų dėl įvairių priežasčių yra palikę savo gyvenamąsias vietas.

Į Dominikonų respublikos Santo Domingo uostą vizito buvo atvykę 2 JAV karo laivai. Dėl to studentai surengė demonstracijas, per kurias du studentai, žurnalistas ir laikraščių pardavėjas buvo policijos nušauti.

Lenkijoje nuo gegužės 1 bus normuojamas sviesto, kviečių, miltų ir dribsnių pardavimas. Mėsa ir cukrus jau normuojami nuo balandžio 1.

Mirusio sovietų kompozitoriaus Dimitri Šostakovič sūnus Maksim su savo sūnum Dimitri pasiprašė politinio pabėgėlio teisių V. Vokietijoje, kur jie buvo atvykę koncertuoti su sovietų radijo simfoniniu orkestru.

Paskutinis JAV armijos 5 žvaigždžių generolas ir antrojo pasaulinio karo didvyris gen. Omar N. Bradley mirė New Yorke turėdamas 88 m.

Š. Koreja paleido į bebėgantį į P. Koreją seržantą apie 1,000 šuvių, bet bėglys atbėgo nesužeistas.

LOS ANGELES, CALIF.

KUDIRKA IR ŠAKALYS LOS ANGELES MIESTE

Los Angeles Lietuvių informacijos centro pakviesti, Lietuvos nepriklausomybės sukakties metu laisvai važinėja iš Irano gautais naujais džipais ir yra apsiginklavę naujais ginklais. Kinijos žurnalas Peking Review teigia, kad paskutiniu metu studentai ir darbininkai buvo surengę kelis streikus ir demonstracijas ir reikalavo, kad jiems būtų leista iš nuošalių pasienio provincijų grįžti į jų nuolatines gyvenamąsias vietas. Varšuvos paktą valstybių kariuomenių judėjimas Lenkijoje ir apie Lenkiją praktiškai sustojo. Į Kubą yra atplaukęs Sov. S-gos raketom ginkluotas kreiseris su lydimaiais laivais. JAV įspėjo Sov. S-gą, kad jos bandymas stiprinti savo jėgas Karibų jūroje gali pažeisti JAV gyvybinius interesus. Pakistanas stengiasi gauti iš JAV pažadą, kad jis bus ginas prieš Sov. S-gos ir Indijos galimą agresiją. Irano vyriausybė paskelbė amnestiją visiems padėjusiam ginklu etniniam partizanams. JAV pažadėjo paskirti 1981 ir 1982 m. 285 mil. dol. Afrikos pabėgėliams. Apie 5 mil. Afrikos gyventojų dėl įvairių priežasčių yra palikę savo gyvenamąsias vietas. Į Dominikonų respublikos Santo Domingo uostą vizito buvo atvykę 2 JAV karo laivai. Dėl to studentai surengė demonstracijas, per kurias du studentai, žurnalistas ir laikraščių pardavėjas buvo policijos nušauti.

Ši Lietuvos laisvės kovotojų veikla neliko nepastebėta Maskvos. Okupuotos Lietuvos spaudoje prieš Šakalį pradėta slykščiausia melo propaganda, kur jau minimas ir jo apsilankymas Los Angeles mieste. Įdomiu sutapimu, losangeliskės "mažosios naujienos Amerikos Vakaruose" prieš Vasario 16 minėjimą įrodinėjo, kad Šakalys į Nepriklausomybės šventės minėjimą kaip kalbėtojas nekviestinas.

Jei ne Lietuvių informacijos centras, tai mūsų Vasario 16-ji Los Angeles amerikiečių visuomenėje būtų praėjusi nepastebėta. Su savo gražiai įvykdytu projektu informacijos centras pasiekė kelių tikslų: kovojančių

Suskilusioj Britanijos Darbo partijoje iškilo nauja kova tarp kairiojo sparno vado Tony Benn ir nuosaikiųjų vado Denis Healey dėl partijos pirmininko pavaduotojo vietos.

JAV, siekdamas artimesnio bendradarbiavimo su Argentina, pasiuntė ten armijos štabo viršininką gen. Edward C. Meyer. Artimesniems santykiams vis dar trukdo nepatenkinama žmogaus teisių būklė Argentinoje, ir dėlto JAV kongresas prieš 2 metus uždraudė parduoti Argentinai ginklus.

Ispanijos baksų teroristai, minėdami 2-ros respublikos 50 m. sukaktuves, įvairiuose provincijos miestuose nušovė du armijos atsargos karininkus ir 1 civilinį gyventoją.

JAV povandeninis atominis laivas George Washington susidūrė su Japonijos prekybiniu laivu ir jį nuskandino. Du japonų jūrininkai žuvo.

Vasario 17 Kudirkos ir Šakalio pagerbimui buvo suruošti priešpiečiai ir spaudos priėmimas prestižiniame Los Angeles Atletų klube, kur jie turėjo progos susitikti su laikraščių korespondentais, aukščiausias miesto pareigūnais ir įtakingais organizacijų vadovais. Pagerbimo metu miesto tarybos narys Zev Yaroslavski svečius apdovanojo specialiais žymenimis, o miesto švietimo tarybos narys dr. R. Ferraro pakvietė juos apsilankyti ir kalbėti visose Los Angeles distrikto mokyklose. Po pagerbimo Kudirka ir Šakalys buvo pakviesti į "Los Angeles Times" redakciją, kur turėjo beveik trijų valandų pokalbį su editorialų štabo trim nariais.

Ši Lietuvos laisvės kovotojų veikla neliko nepastebėta Maskvos. Okupuotos Lietuvos spaudoje prieš Šakalį pradėta slykščiausia melo propaganda, kur jau minimas ir jo apsilankymas Los Angeles mieste. Įdomiu sutapimu, losangeliskės "mažosios naujienos Amerikos Vakaruose" prieš Vasario 16 minėjimą įrodinėjo, kad Šakalys į Nepriklausomybės šventės minėjimą kaip kalbėtojas nekviestinas.

Jei ne Lietuvių informacijos centras, tai mūsų Vasario 16-ji Los Angeles amerikiečių visuomenėje būtų praėjusi nepastebėta. Su savo gražiai įvykdytu projektu informacijos centras pasiekė kelių tikslų: kovojančių

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

gai pateko ant sovietinės meškerės ir grįžo į pavergtą Lietuvą, nuveždamas ten ir nepadorų snipo kraiti.

— Ta raudonoji vėliava visur kišama. Vilniaus valstybiniam operos ir baletu teatrui, 1980 metų antrame pusmetyje laimėjusiam vadinamąsias socialistines lenktynes, greta pinigines premijos įteikta ir pereinamoji raudonoji vėliava. Raudonosios vėliavos ordiną gavo statybos ir montavimo trestas "Vilniaus statyba". "Tautų draugystės ordiną gavo Panevėžio linų fabrikas "Linas" ir Vilniaus statybinų medžiagų tyrimo institutas "Termozoliacija". Nusipelnusio mokslininko vardas suteiktas Vilniaus inžinerinio statybos instituto katedros vedėjui prof. Vacloviui Šestokui. Socialistinio darbo didvyrio vardas suteiktas Kauno šilko kombinato meistro padėjėjui E. Visockiui. Garbės raštu pagerbta personalinė pensininkė aktorė O. Juodytė-Chadaravičienė. Matome, kad sovietinių titulų negailima.

— Kauno lėlių teatro rodo žiūrovams naują R. Skudaitės pjesę "Mane saulytė saukė". Veikaliuką režisavo S. Ratkevičius, muziką sukompuzavo M. Urbaitis, lėlių judesius sukūrė A. Urbonavičiūtė, kostiumus ir dekoracijas suprojektavo V. Mazūras.

— Pavergtoje Lietuvoje antrosios knygos laidos tesulaukia tik socialistinio realizmo knygos, skelbiančios partinę ideologiją. Prie tokių kūrinių priklauso daugumas J. Baltušio novelių ir apsakymų. Jų rinkinys išspausdintas J. Baltušio raštų I tome (350 psl., net 45,000 egz. tiražas). Pridėtas ir kritiko P. Braženo įvadinis žodis. Panašaus dydžio (392 psl.) su 30,000 tiražu yra ir K. Maruko romanų rinktinė, apimanti romanus "Žaliakalnis šluoja gatves", "Kam patekės saulelė" ir "O mūsų tiek maža". Įdomu, kad išleista ir Oskaro Milašiaus poezijos knyga "Poezija". Tik vertėjas V. Petrauskas tesugebėjo Milašiaus poeziją išversti tik ne eiliuota kalba. Įvadą ir komentarus parašė žinomas kritikas V. Kubilius. Iliustravo S. Chlebinskas. Knyga didelė — 375 psl., jos tiražas — 14,000. "Vaga" išleido ir V. Nausėdo iš vokiečių kalbos

už krašto laisvę lietuvių žinią perdavė amerikiečių visuomenei, informacijos centro darbuotojai įgijo naujos vertingos patirties ir pats centras Los Angeles įvairiose institucijose prisistatė kaip patikima informacijos agentūra. Dabar į centrą jau gan dažnai kreipiasi laikraščių korespondentai ir įvairios įstaigos.

Informacijos centro darbuotojai jau ruošia naujus veiklos planus. Reikia laukti, kad losangeliečių pavyzdžiu, organizuodami pastovius informacijos centrus, pasuks ir kitų vietovių lietuviškas jaunimas.

J. K.

RADIJO BALIUS SU VITALIU ŽUKAUSKU

Los Angeles lietuvių radijo klubas gegužės 9, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje rengia pavasario balių, kuriame meninę programą atliks visų mėgiamas humoristas Vitalis Žukauskas. Jis su įvairiom gyvenimo aktualijom ir satyrinėm išvadom linksmis susirinkusius.

Dalyvaudami šiame radijo klubo pavasario baliuje ne tik sušypsena ir juoku praleisite vakarą, bet paimsite ir lietuvišką radiją, kuris lietuvišku žodžiu, daina ir muzika jungia visus lietuvius bendram lietuviybės išlaidymo darbu, žadina lietuvių meilę lietuviui.

Stalus iš anksto galima užsisaityti pas radijo klubo valdybos narius. Įeinant aukojama 10 dol. Visi kviečiami gausiai dalyvauti. — J.G.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Airconditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. programoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Residencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE
Angėlė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC.
Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas apklajamas aluminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aluminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūšys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 85-36 89th St., Woodhaven, N.Y. 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

KELIŅŲ Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — \$977
balandžio 15-24 — \$977
gegužės 2-11 — \$1,019
gegužės 7-16 — \$1,019
gegužės 13-22 — \$1,079
gegužės 13-28 — \$1,136
gegužės 21-30 — \$1,108
birželio 4-13 — \$1,148
birželio 18-27 — \$1,148

liepos 6-17 — \$1,068
liepos 20-29 — \$1,112
rugpjūčio 3-14 — \$1,068
rugpjūčio 3-12 — \$1,112
rugg. 19 — rugs. 3 — \$1,382
rugsėjo 3-12 — \$1,148
rugsėjo 17-26 — \$1,059
rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoj, kai kurios dar Varšuvoje, Frankfurte ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuomojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

Californijos lietuvių radijo valandėlės ženklas.

Vladas Šakalys ir Simas Kudirka vasario pradžioje lankėsi Los Angeles, Calif. I-oje eilėje Barbara Kiernik, Danutė Barauskaitė, Simas Kudirka, Adam Kiernik, II-oje eilėje Vladas Šakalys, Hanna Tiškevičienė, Daiva Kezienė, Antanas B. Mažeika, Adam Tiškevič, iš Lietuvos kilęs grafas, kuris svečių garbei suruošė priėmimą Varšuvos restorane.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo naudai • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Birželio belaukiant

Birželis nebetoli. O jis visada mum primena birželio didžiuosius trėmimus. Šiomet — dar daugiau. Šiomet sueina 40 metų, kaip, prasidėjus Sovietų ir Vokietijos karui, Lietuvoje kilo sukilimas. Su dideliu entuziazmu, nežūrėdama aukų, tauta veržėsi į laisvę. Buvo paskelbta, kad atstatoma Lietuvos nepriklausomybė.

Sudaryta laikinoji vyriausybė pirmiausia pagerbė žuvusius dėl laisvės studentus, moksleivius, šaulius, buvusius karius. Daug kas prisimena, su koku įspūdingumu Kaune buvo laidojami žuvę partizanai. Laidotuvėse laikinosios vyriausybės pirmininkas prof. Juozas Ambrazevičius vyriausybės ir visos tautos vardu pasakė gražią, jaudinančią kalbą.

Tikėtasi, viltasi, kad sudėtos aukos atneš Lietuvai laisvę, bet laikinoji vyriausybė neilgai gyvavo. Hitlerio karo mašina rito toliau į rytus. Hitleris ir kiti nacių vadai turėjo tik grobuoniškus tikslus. Jie nenorėjo tautas išlaisvinti, o norėjo jas pavergti. Su koku nerimu laukė ukrainiečiai, kad ten ateis vokiečių kariuomenė ir gyvenimą pakeis — duos nepriklausomybę. To paties laukė ir kitos tautos.

Bet Hitleris tikėjosi sukurti didįjį "Reichą" nuo Viduržemio jūros iki Uralo kalnų.

Hitleris nebūtų palikęs net Lietuvos vardo. Būtų išskėlus visus Lietuvos gyventojus ir įkurdinęs kur nors prie Volgos, ar dar toliau. Gal būtų davęs šiek tiek geresnius darbus nei slavams, kurie kariavo su Vokietija.

Hitlerio grobuoniškumas, jo žiaurus elgesys su karo belaisviais ir buvo jo pralaimėjimo priežastis. Visi nusistatė prieš jį. Lietuvoje ir sunkios vokiečių okupacijos metais sugebėta jai pasipriešinti. Kiek kartų norėjo sumobilizuoti jaunus vyrus, bet nepasisekė. Buvo sudaryta ir kariuomenės dalinys Rinktinė, ku-

riai vadovavo gen. P. Plechavičius. Norėjo šią kariuomenę išstumti iš Lietuvos tiesiai į frontą, bet — nepasisekė.

Norėdami palaužti lietuvių tautą, vokiečiai griebėsi represijų — gerą būrį rinktinių inteligentų suėmė ir išvežė į koncentracijos stovyklą Stuthofe. Likvidavus Rinktinę, daug jos karininkų ir patį vadą sukėjo į lagerius, bet ir tai nepalaužė tautos dvasios — tauta atkakliai ir patvariai siekė nepriklausomybės.

Šiomet nėra eilinis birželis. Jis primena lietuvių tautos herojinis žygius, veržimąsi į laisvę. Tad prisiminkime 1941 metų sukilimą kuo plačiausiai. Juk pilna to sukilimo dalyvių. Pagerbkime juos. Prisimindami perduokime ir jaunajai kartai, kad gyva tauta visada ieško momentų sukilti. Toks nusiteikimas buvo ir 1941 metais, davęs naujus herojus, naujus vadus.

Kai buvo švenčiama 30 metų sukilimo sukaktis, tada New Yorke buvo surengtas didelis minėjimas, buvo suvažiavę visi tada dar gyvi buvę laikinosios vyriausybės nariai. Minėjimas buvo Šv. Tomo parapijos salėje Woodhavene. Tada jį rengė New Yorko lietuvių organizacijų sudarytas komitetas. O kas šiomet rengs? Iki šiol nesigirdi jokio balso, nors šiaip, visų organizacijų veikla nėra nutilusi. Visi skuba, juda, bet ar kas prisimins šią svarbią sukaktį?

Ją reikia prisiminti drauge su kitais birželio įvykiais, okupacija, trėmimais, sukilimu. Galima prisiminti ir tai, kaip kiti grobuonys taršė Lietuvos Rinktinę ir karininkus vežė į Vokietiją.

Kiekvienas pavasaris ir birželis mus įpareigoja kalbėti už tuos, kurie ištremti, kurie stovyklose ir kalėjimuose. Kalbėti ir už tuos, kurie žuvo sukilime dėl Lietuvos laisvės savo jaunystėje.

Jie šaukia mus. Jie įpareigoja

Leonardo Valiuko ir jį talkininkų pastangomis buvo praves-ta JAV kongrese (atstovų rūmuose — 1965, o senate — 1966) Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylos reikalui garsioji H. Con. Res. 416 (89th Congress) rezoliucija. Pabaltijo kraštų laisvinimo darbas per JAV kongresą vykdomas ir toliau. Šiuo metu dedamos pastangos praveisti Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylos reikalui JAV kongrese žymiai stipresnę rezoliuciją. Leonardas Valiukas buvo pradininkas JAV LB informacijos tarnybos (National News Service), padariusios pasigėrėtiną pradžią. Be to, jis yra vadovavęs JAV ir Kanados frontininkam, redagavęs "Laisvę" žurnalą ir bendradarbiauja lietuvių katalikiškoji spaudoje. — Red.

-0-

Lietuviškoji spauda beveik nė nemini stipriųjų rezoliucijų žygio JAV kongrese. Kodėl taip yra?

Visas tas darbas vykdomas ne laisviesiems, o pavergtiesiems. Visuose žygiuose, o ypač Lietuvos laisvinimo darbe, darbuotojai yra nepaprastai stoka. Dažnai pritrūksta ir laiko, ir jėgų informuoti savuosius apie atliekamus darbus kitataučių tarpe. Laikraščių redakcijose darbo rankų yra irgi didelė stoka. Yra vienetų, kurių visa "veikla" ribojasi pasigarsinimu savųjų tarpe. Rezoliucijų žygio darbuotojai yra pasirinkę kitą kelią.

Prieš pat pravedant garsiąją H. Con. Res. 416 (89th Congress) rezoliuciją JAV Senate 1964 spalio mėnesį. JAV Senato tuometinis mažumos vadas senatorius Thomas H. Kuchel (R-Calif.), kairėje, kalbasi su kun. Kazimieru Pugevičiumi ir Rezoliucijom Remti Komiteto pirmininku Leonardu Valiuku. Pasitarimas įvyko JAV senato rūmuose.

LIETUVOS LAISVINIMO BYLOS KĖLIMO IR GYNIMO PILNAS IŠVYSTYMAS

Pašnekesys su Leonardu Valiuku, rezoliucijų žygio sumanytoju ir vykdytoju, JAV LB informacijos tarnybos pradininku, visuomenininku, laikraštiniu ir amerikiečių aukštesniosios (high school) mokyklos mokytoju

Kokia yra stipriųjų rezoliucijų žygio padėtis JAV kongrese?

JAV kongrese (96th Congress), kuris savo kadenciją baigė 1980 gruodžio mėnesį, buvo įneštos stiprios rezoliucijos Pabaltijo kraštų bylos reikalui ir atstovų rūmuose, ir senate. Stipriųjų rezoliucijų autoriai atstovų rūmuose buvo: kongresmanas C. W. Bill Young (R-Fla.) — H. Con. Res. 33; kongresmanas Samuel S. Stratton (D-N.Y.) — H. Con. Res. 56; kongresmanas Edward J. Derwinski (R-Ill.) — H. Con. Res. 96; kongresmanas Robert K. Dornan (R-Calif.) — H. Con. Res. 134; ir kongresmanas John M. Ashbrook (R-Ohio) — H. Con. Res. 144. Daugiau kaip 50 kongresmanų buvo prisijungę prie minėtų rezoliucijų autorių kaip koautoriai (co-sponsors). JAV senate tą akciją vykdė senatorius Strom Thurmond (R-S.C.) — S. Con. Res. 116. Prie jo kaip tos rezoliucijos koautoriai buvo prisijungę eilė kitų senatorių.

1981 pradžioj susirenka pirmajai sesijai naujasis kongresas (97th Congress). Ar stipriųjų rezoliucijų žygis bus vykdomas ir toliau?

Naujasis kongresas ir naujoji administracija Pabaltijo kraštų bylos reikalui bus žymiai palankesnė. Visi išvardintieji rezoliucijų autoriai ir koautoriai yra pažadėję savo žygi tęsti ir toliau. Bus dedamos pastangos laimėti tam reikalui kiek galima daugiau ir kitų legislatorių. Laukiama gerų rezultatų ir net pilno laimėjimo naujame kongrese.

Ar sulaukiat pakankamai talcos ir paramos iš lietuvių ir kitų pabaltiečių visam tam užsi-mojimui?

Ir lietuvių, ir kitų pabaltiečių talka ir parama visam tam žygiui yra nepaprastai ribota ir skurdi. Ir mūsiškiai, ir kiti pabaltiečiai yra "trumpų distancijų bėgikai". Šis ir panašūs žygiai pareikalauja nepaprastai didelių pastangų, daug laiko ir kieto darbo. Garsiosios rezoliucijos (H. Con. Res. 416 — 89th Congress) pravedimas pareikalavo didelio ir sunkaus šešerių metų darbo. Jau tame žygy daug mūsiškių "pavargo" ir nebeiš-tvėrė iki galo. Talkos ir paramos panašiem žygiams yra žymiai lengviau sulaukti iš kitataučių negu kad iš savųjų. Tai yra karti tiesa!

Tokių ir panašių žygių galėtų imtis JAV LB vadovybė. Ar esat bandę "įpiršti" tą darbą JAV LB centram?

Ir JAV LB centrai neturi panašiem žygiams darbuotojų. Be abejo, tai turėtų atlikti JAV LB organai. Panašių žygių galėtų imtis ir kitų kraštų LB vadovybės. Savo laiku teko pasikeisti laiškais su Kanados legislatoriais. Jų atsakymas buvo: "Jei tik kas iš kanadiečių į mus kreipsis, mes to žygio imsime". Tuo reikalu buvo rašyta Tėviškės Žiburiuose. Kanados LB darbuotojai nepajudėjo, nepajudėjo ir Kanados legislatoriai. PLB kongreso, įvykusio 1973 Washington, delegatam buvo įteikta visa galima informacija apie Pabaltijo kraštų bylos kėlimą ir gynimą savo kraštų parlamentuose. Iki šiol nė vieno laisvojo pasaulio krašto lietuvių nėra pajudėję šia linkme.

Ar nebūtų galima tą žygi "įpiršti" jaunimo darbuotojams?

Mūsų jaunimo masės Lietuvos laisvinimo darbai yra nepa-ruoštos. Protarpiais pasirodo

vienas kitas "trumpų distancijų bėgikas" jaunesniųjų tarpe. Konkrecių ir ilgo užsimojimo žygių jaunimas kratosi, kaip kad daro ir vyresnioji karta.

Davėte pradžią JAV LB informacijos tarnybai Nainio ir Volerto kadencijų metu. Ar tas darbas yra kiek pasistūmėjęs į priekį, ar dabartiniai to darbo vykdytojai parodė kiek didesnio išradingumo bei progreso?

JAV LB informacijos tarnybos (angliškai — National News Service) pradžia buvo pasigėrėtinai. Tą darbą užkrovė man Bronius Nainys, JAV LB krašto valdybos tuometinis pirmininkas, nes jam nepavyko to darbo nė vienam kitam asmeniui "įpiršti". Tą darbą teko tęsti ir Vytauto Volerto kadencijos pradžioj. Buvo išrūpinti vedamieji Lietuvos bylos klausimai didžiuosiuose krašto dienraščiuose — The New York Times, The New York Daily News, Chicago Tribune, Los Angeles Times, Los Angeles Herald Examiner, The Christian Science Monitor ir eilė kitų dienraščių. The New York Times mano darbo metu davė net trejetą vedamųjų. Puikų vedamąjį parašė žurnalo U.S. News and World Report redaktorius David Lawrence. Iškilieji JAV laikraštiniškai — William F. Buckley Jr., John Charberlain, Ralph deToledano, dr. Russel Kirk, David Lawrence, Daniel Lyons, Frank Morris, Edgar Ansel Mower, Victor Riesel, William A. Rusher, Henry Taylor ir kiti — perleido po vieną ar daugiau savo straipsnių Lietuvos bylos reikalui per šimtus krašto dienraščių. Vien tik vietos nupirkimui tuose žurnaluose ir dienraščiuose tiem vedamiesiems ir straipsniam (columns) nebūtų pakakę Lietuvos Fondo dabar turimų poros milijonų dolerių!

Visas tas darbas pareikalavo kasmet apie 2,500 dolerių. Bronius Nainys ir jo valdyba mielai tą sumą skirdavo. Buvo vargo su Vytauto Volerto ir jo valdybos žmonėmis. Vytautas Volertas "nedejavo", bet kiti jo valdybos nariai kalbėjo, kad "Valiukas per daug išleidžia". Anot Algimanto Gečio, jie visa tai atliksią su mažesne suma pinigų.

(nukelta į 4 psl.)

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys
Manhattan College

66

Mano kairėje sėdi apvalaus veido keleivis su "rūpesčio rožiniu" rankoje. Matau, kad su domiesiu seka mano pastangas. Neiškentęs klausia angliškai, ko ieškau. Sako, "Nesirūpink, parodysiu!"

Turiu po ranka hebrajiškąjį Senąjį Testamentą. Mano pakeleivis juo domisi. "Ar tai tavo knyga?" klausia. Parodau jam vietą Pradžios knygoje su užuomina apie Nojaus arką. Ir jis susidomi.

Vartydamas mano šventraščių, turkas ima garsiai galvoti. Kriščiūnija, anot jo, daug domiesiu skiria Asmeniui — Jėzui Kristui. Tuo tarpu islamas didžiūojasi Knyga — Koranu. Kas jums — Jėzus, tas mums — Knyga, palygina.

Iš tikrųjų kriščiūnys tiki, kad Dievo Žodis tapo Žmogumi (Jn 1, 14), o islamas gi tiki, kad Allah (Dievo) Žodis tapo Knyga. Musulmonai savo Knygą vadina Koranu — Qur'an. Žodis Koranas reiškia "Skaitymas"

ir, pagal musulmonų tikėjimą, yra įsikintijęs Allah žodis. Koranas islamui yra amžinas ir nesukurtas. Nuorašas, kurį nūdien musulmonas skaito, yra tikslus Dangiškojo Korano nuorašas, nes Allah jį padiktavo pažodžiui per angelą Gabrielį Mahometui.

Mano kaimynas musulmonas stebisi, kad aš savo Knygą vežuosi tame pačiame krepšyje su foto aparatu ir kasdienos reikmenimis. Sako, kad jis, prieš liedsdamas Koraną, nusiplaunąs rankas, jo niekuomet nedėdąs po jokia kita knyga ir jį skaitęs tik pakeltu bei pagarbiu balsu. Knygyne pas mus, sako, Korano už pinigų nepirksi. Pardavėjas "padovanoja" Koraną pirkėjui, o pirkėjas, iš savo pusės, "padovanoja" pardavėjui dera-mą pinigų sumą. Tokiu būdu musulmonai išvengia prekybini sandėrio šventame dalyke. Linguodamas galva, musulmonas tęsia: "Jūsų Biblija yra įkvėpta, o mūsų Koranas yra padikuotas".

Virš Ararato kalnų

Besikalbant apie Knygą, kone užmiršau apie Ararato kalnus. Ūmai mano naujasis pažįstamas ranka rodo į snieguotas kalnų viršūnes. "Ten", sako, "yra Buyuk Agri Dagi — Didysis Agri Dagi, arba Ararato kalnas, ant kurio nūdien ieškoma Nojaus arka." Viršūnė įspūdinga ir iš lėktuvo — 5, 165 m aukščio.

Ar yra Nojaus arka ant Buyuk Agri Dagi?

Arkos ieškotojai, ne tik senovėje, bet ir nūdien, rizikuoja gyvybe, lipdami į snieguotą kalną ir ieškodami arkos. Kas buvo rasta ant kalno iki šiol? Ar buvo užtikta ant kalno arka — Nojaus arka?

Įsitikinimas, kad didelis laivas, kuriame išsigelbėjo viena šeima visuotinio Tvano metu, tebėra ant Ararato viršūnės, yra gyvas vėlyvame prieškristiniame laikotarpyje Artimuosiuose Rytuose. Gandai apie medinio laivo gabalus, rastus ant Ararato kalno, pasirodo viduramžiuose ir tampa itin gyvi pereinant šimtmetį. Paskutinių porų dešimtmečių sklaidoje pasirodė keletas knygų apie Nojaus arką ant kalno rytinėje Turkijoje. Anot jų, arka kone sveika. Be to, minimi ir medžio gabalai, neva parnešti nuo kalno ir rodomi kažkur Prancūzijos muziejuje. Laikraščiai, žurnalai ir religiniai leidiniai spausdina straipsnius apie Nojaus arką.

Neatsilieka ir filmų pramonė. Daug domiesiu sukėlė televizutas filmas apie "Nojaus arkos ieškojimą" — In Search of Noah's Ark.

Nūdien arkos ieškotojai yra archeologai net per dantį traukiami — jų veikla vadinama archeologija. Nojaus arkos klausimas nūdien patraukia mėgėjų domesį. Šv. Rašto tyrinėtojai į jį kone nekreipia dėmesio.

Kur yra Ararato kalnas?

Arkivysk. J. Skvireckas Pradžios knygos sakinį apie Nojaus arką verčia iš šv. Jeronimo lotyniškojo vertimo — Vulgatos: "Septintame mėnesyje, dvidešimt septintą mėnesio dieną, arka sustojo Armenijos kalnuose" (Pr 8,4). Paaškinime rašo: "Armenijos kalnuose. Ebr(ajiškasis) (tekstas): Ararato kalnuose. Senovėje Araratu buvo vadinamas visas kraštas; jis buvęs, anot šv. Jier(onimo) liudijimo, Armenijos viduryje, abiejose Arako (upės) pusėse. Kadangi tame krašte yra labai daug kalnų, tai negalima pasakyti, kuriame iš jų buvo sustojusi Noės arka". Šiuo aiškinimu daug pasakoma. Pradžios knygoje hebrajiškasis tekstas nekalba apie "Ararato kalną" vienaskaitoje, bet apie "Ararato kalnus" daugiskaitoje. Iš tikrųjų Nojaus arkos sustojimo vieta senovės šaltiniuose yra įvairi. Nūdienis Ararato kalno tapatinimas su Buyuk Agri Dagi yra vienas iš keleto spėlojimų. Pradžios knygos autorius kalba ne

apie vietovę, bet plačią geografinę sritį — Araratą, senovės Urartu kraštą.

Medžio likučiai iš Nojaus arkos?

Senovės šaltiniams yra būdinga ne tik teigti, kad arka išlikusi ant kalno iki mūsų laikų, bet ir užsiminti, kad archeologai parsinešė nuo kalno medžio gabalų.

Senovės šaltiniai remiasi ne užlipusiųjų ir medžio gabalų parsitempusių pasakojimu, bet gandai: "Sakoma, kad arkos likučiai yra matomi ant Ararato kalno iki šiai dienai". Taigi šaltiniai tėra tik iš antrųjų arba trečiųjų rankų. Be to, gandai skiriasi vieni nuo kitų iš esmės, o ne vien smulkmenose. Sunku remtis vien girdėtu liudijimu. Net prileidus, kad ant kalno ir yra užtiktas medinis statinys, dar nereikia, jog šis statinys yra Nojaus arka.

Bene įdomiausias statinio iš medžio radinys ant Buyuk Agri Dagi yra iš 1955 metų. Prancūzas archeologas Fernand Navarra aptiko ant šio kalno 4,500 m aukštyje statinį iš taštytų rąstų. Statinys kyšojo iš po ledyno. F. Navarra atspiovė nuo vieno rąsto metro su viršum dydžio gabalą. Parneštas medžio gabalas buvo paduotas moksliniam tyrimui. Madrido miškininkystės institutas teigė, kad jis yra maždaug 5,000 metų senumo. Tačiau Radiocarbon 14 analizė

Madrido instituto išvadų nepatvirtino. 1969 metais F. Navarra vėl lipo į Buyuk Agri Dagi ir parnešė daugiau rąstų gabalų. Radiocarbon 14 analizė, daryta Pensylvanijos universiteto ir Geochron laboratorijos, medį datavo tarp 640-620 m. po Kristaus.

"Ararato kalno" paslaptis

Medžio radiniai nuo kalno yra svarbus liudininkas. Kaip atsirado F. Navarra aptiktas statinys ant Buyuk Agri Dagi? Po 1969 metų bandyta vėl lipti į kalną ir radinį tirti vietoje. Tačiau Turkijos valdžia iki šiol draudžia bet kokį statinio tyrimą vietoje.

Medžio radinys ant kalno yra Ararato kalno paslaptis. Buyuk Agri Dagi yra viena iš nesvetingiausių vietų ant Žemės gaublio. Žemumose viešpatauja meškos, vilkai, laukiniai šunys, gyvatės; aukštesiose gi trūksta deguonio. Ledynai ir sniegas slepia pavojingus tarpeklis; speigas ir pūgos; žmogaus balso iššauktos sniego ir uolų grūtys... Nenuostabu, kad senovės šaltiniai ir teigia, jog į kalną lipiti yra be galo sunku. Kartkartėmis, atrodo, kalno nesvetingumas lyg atlyžta.

(Bus daugiau)

KELIONĖS SU STEPŲ ZOBARSKU

Paskaita, skaityta Vaižganto Kultūros Klubo vakare Kultūros Židinyje vasario 14, pagerbiant rašytoją Stepą Zobarską jo 70 metų sukakties proga. Antraštėles sudėjo redakcija.

ST. SANTVARAS

(Tąsa iš praeito numerio) 4

Karo metu vietovė buvo gana saugi, slėnis tarp aukštų kalnų, įkalmės su neapsakoma gausybe baravykų, tik be jokios paukštelio giesmės. Ir to slėnio žmonės buvo draugiški, net paslaugūs, galėjom ten gan ramiai ir karo pabaigos sulaukti. Bet baltų avių kaimenė beveik visuomet viena kita avis turi ir tamsesnę vilną. Ir Buehlertalio lietuvių šeimoj atsirado neatsargių liežuvių, kurie per vieną naktį mūsų lizdą suardė. Tada Stepas atsidūrė darbo kuopoje, turėjo Reino klonį taisyti subombarduotus geležinkelius, kasti apkasus ir kitus to pobūdžio darbus dirbti, gan dažnai patekdamas į apšaudymų ugnį. Manė nuo tų sunkių prievolių išgelbėjo sužeista koja, o gal ir humaniškas vokiečių gydytojas. Bet gal šia proga nedera tokių nesmagių įvykių minėti, praeities šmėklom šį gražų vakarą aptemdyti.

Rašytojas Stepas Zobarskas Kauno Botanikos sode su savo motina 1935 metais.

Ant Kalno prie Reino

Prisiminsiu tik dar vieną kelionę, kurią mudu su Stepu išgyvenom Buehlertalio apylinkėse. Berods, turėjom laisvą popietę, tai sutarėm kopti į pietų pusęj tysantį kalną, pasidairyti, kas darosi Reino slėny (kartais matydavom, kai antroji pusėj upės kaunas amerikiečių ir vokiečių tankai). Besišnekučiuodami, pravažinėtu lauko keliuku žengėm į tikslą. Kalnas buvo nuogas, gana plati plokštuma, atrodė, artojų dirbama, testovėjo ten tik vienas medis. Tai mudu prie to medžio ir sustojom. Buvo vasario mėnuo, gan vėsu, duobėse telkšnoj sniegas, bet pakalnių reginiai buvo nuostabi. Nematėm ir negirdėjom jokio karo, ore tvyrojo keista tyliuma, regis, tik svaiginkis vokiečių žemės grožybėm. Ir štai staiga, labai toli, gal prie Strasburgo, pradėjo rėkti aliarmo sirena, paskui ją kita, kiek vėliau dar kita, kol negirdėta ir nespauota sirenų muzika apliejo vingiuotą, ilgą ir platų Reino klonį. (Buehlertalio dauboj tos muzikos mes negirdėdavom). Tai, be abejo, buvo vienintelis tokio pobūdžio koncertas, kokį tada mudu su Stepu išgirdom. Ką ir besakyti, nepaprastas išgyvenimas, būtų palaima, kad žmonės daugiau niekad tokių koncertų nebeišgirstų!...

Žinoma, supratom, kad greitai pasirodys lėktuvai. Bet tų lėktuvų per mūsų buveines ir galvas pralėkdavo šimtai, kartais į tolumas nutįsė spiečiai, tai jau buvom apsipratę, nes tik vieną kartą, gal netyčia, netoli mūsų

miestelio į kalnus nukrito bomba, niekam žalos nepadarydama. Tai ir dabar stovėjom ant pliko kalno, prie gero taikinio — prie to medžio ir laukėm, kokį dyvą dar pamatysim ar išgirsim. Netrukus toluoj išgirdom lėktuvų dūzgimą, netrukus ir jų būrelį pamatėm didelėj aukštybėj. Vokiečių zenitiniai pabūklai iš Reino slėnio pradėjo į juos šaudyti, tik sviediniai erdvėj sproginėjo, lėktuvų toli gražu nepasiekdami. Ir tuo metu, kai Stepo ir mano galvos buvo pakeltos į "vaidinimus" dangių, staiga, lyg iš po žemių, išnirio trys ar keturi baisūs lėktuvai, dideliu greičiu skrendą beveik pažemė, šaudą iš patrankėlių ir kulksvudžių į mūsų klonio miestelius ir į Buehlertalį, gal jau pamatę ir mus, sukritusius po medžiu. Tuoj Buehlertalio geležinkelio stotyje susprogdino didžiulį benzino ar alyvos tanką, su liepsnom ir erdvėj iškilo milžiniškas dūmų debesis. Vėliau išgirdom, kad gretimam miestely, prie šulinio laktūnai nušovė mažametę mergaitę, dar kažką sunkiai sužeidė...

Tai buvo pirmas atsitikimas, kai ir mūsų gyvenama dauba pajuto karo nešamą siaubą. Mudu su Stepu, pasinaudodami lėktuvų pakilimo ir grįžimo momentais, nuriedėjom prie įkalmės krūmų. Ten aš, besisilėpdamas nuo dar sykį atkylančių baisybių, radau ant sniego gulintį dvi vokiečių markes, kurias ir dabar saugojau, kaip nepaprastą karo grobį. Minima ke-

lionė Stepui ir man ne tik įvarė baimės dėl pakalnėj likusių šeimų, bet ir mudviem buvo didžiai pamokanti rykštė: karo metu neišmintinga klausyti giedojimo, giedamo net ir pačių gražiausių, pačių patraukliausių sirenų...

Dar liko viena kelionė. Tai pati įdomiausia ir sudėtingiausia, pilna įvairių galimybių, nestokojanti ir visokių pavojų — gyvenimo kelionė! Toje kelionėje Stepą Zobarską nuo manęs skiria maždaug devynerių metų tarpas. Tai turbūt nemažiau kaip trys tūkstančiai mylių. Ir ne lėktuvu lėkti, o pėsčiam eiti. Visa širdimi linkiu, kad mano brangus bendrakeleivis Stepas mane pasivytų ir pralenktų...

PER MARIJĄ — ATGAL PRIE DIEVO

Mylimieji Broliai ir Sesės Kristuje,

Artinasi gegužės mėnuo, Bažnyčios skirtas ypatingam Marijos garbinimui. Ji neieško sau garbės, bet, kaip geroji Motina, ragina žmones prie sugrįžimo prie Dievo — atgaivos, maldos ir karštesnės Dievo meilės.

Rašytojas Stepas Zobarskas (k.) ir poetas Jonas Aistis (d.) 1947 Mārianapolyje, Conn.

Šiais metais sukanka 30 metų, kai Lietuvos vyskupas Romoje paaukojo Lietuvą ir jos žmones Nekalčiausios Marijos globai. Gegužės 13-oji diena yra skirta mums kaip maldos bei dvasinio atsinaujinimo diena. Norėdami per Švč. Marijos užtarimą išmesti laisvę mūsų brangiai Tėvynei — Marijos žemei, atnau-

jinkime savo pažadus. Tegu mūsų maldos kyla ir giesmės aidai per ištaisą gegužės mėnesį ir kitose jos garbei skirtose dienose. Rožinis tebūna mūsų kasdienė malda už save ir savąjį kraštą bei Rusijos sugrįžimą į tikinčiųjų Bendriją. Visi uoliai melskimės, kad, per Marijos užtarimą sugrįžtų taika ir ramybė į melo, neapykantos sudrumstą pasaulį.

Jūsų Kristuje,
Antanas Deksnys,
Vakarų Europos lietuvių vyskupas

DIDINGAS JAUNIMO PASIRODYMAS CLEVELANDE

Balandžio 5-osios parengimas parodė, kokio gražaus, talentingo ir gausaus jaunimo Clevelandas turi pačioje savo pastogėje. Nors sakoma, kad "pranašų savajame krašte nebūsi", bet Clevelando ir apylinkių lietuviai savo gausiu atsilankymu visus nustebino. Nėra taisyklės be išimties. Per 500 žiūrovų su pasigėrėjimu, džiaugsmu ir entuziazmu sekė pusantros valandos spalvingą, pavaršališką spektaklį. Parengime dalyvavo daugiau žmonių nei Vasario 16-osios minėjime. Aišku, spektaklio programos laikas neleidė visiem talentam pasirodyti. Manau, kad jiem bus suteikta proga pasirodyti scenoje su savo sugebėjimais vėliau, kitą kartą.

Jaunimo meno šventę, pavadintą *Mes su ratom, mes su saule* rengė Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija, kurios energingas ir išradingas vadovas kun. G. Kijauskas, SJ, dažnai ateina su naujomis idėjomis, atranda talentų ir talkininkų užsimojimams įgyvendinti. Todėl praktiškai lietuvių tautinis ir religinis gyvenimas čia ir koncentruojasi.

Salės apipavidalinimui projektą paruošė nuolatinis parapijos darbuotojas arch. E. Kersnauskas, suradęs talkininkų jį įvykdyti. Šviesos ir garso efektus tvarkė inž. Marius Juodišius ir Algis Miškinis. Niekur oficialiai neskelbta Nijolė Kersnauskaitė buvo viena iš pagrindinių pavaršali šventės planuotojų ir režisierė. Kada per pusantros valandos scenoje programą atlikti turėjo 77 jaunuoliai, jaunuolės ir tai be jokių pertraukų, vėlinimosi, praleidimų ar tuščių scenų, tikrai kas nors turėjo turėti didelių sugebėjimų ir organizacinio talento. Nijolė tai jau anksčiau įrodžiusi, ilgus metus taip sėkmingai vadovavusi Clevelando skaučių tūntui, dabar tai vėl puikiai pakartojė.

Nereikėjo jokių kalbų nei šventę pradėdant, nei ją užbaigiant. Kalbėjo pats jaunimas savo šokių, daina, muzika, savo poetinių žodžių. Publika jų programą lydėjo su džiaugsmo akimis ir triukšmingais plojimais.

Algio Miškinio trimitas su St. Šimkaus *Lietuviais esame mes gimę* melodija iš specialaus paaugstinimo, primenančio pilies kuorus, atidarė meno šventę.

Diana Staniškytė deklamavo B. Gaidžiūno *Mes su ratom, mes su saule*, sesutės Audra ir Rūta Nasvytytės klarnetais atliko Hofmanno ir W. A. Mozarto kūrinys, jaunas Rimas Biliūnas, būsimas akordeono virtuozas, pagrojo Pietro Deiro — *Tranquillo* kompoziciją. Dalia Miškinytė — fleita ir Ginis Mačys — gitara, meistriškai atliko savo tris aranžuotus dalykus, temomis *Bangos, Žaismas* ir *Po truputį*.

Gan ilga programos dalis buvo skirta mūsų liaudies instrumentų muzikai — kanklėm ir ragelėm. Visi atliktieji kūriniai — komp. Alfonso Mikulskio. Ele nutė (kanklės) ir Jonas (ragelis) Mulioliai atliko *Lietuviškų dainų pynę*. Brolis ir sesuo dažnai pasirodo su savo programa įvairiomis progomis.

Lina Palubinskaitė jau savo jaunystėje anksti pradėjusi pasireikšti kaip poetė, čia paskaitė įvairių temų ir ilgumo gražių eilėraščių.

Auksė Bankaitytė kanklėmis solo pagrojo *Mergaitės svajonę*, o Aldona Johansonaitė su Lana Vyšnionyte duetą *Jaunystės žaismas*. Čiurlionio ansamblio kanklių orkestras, diriguojamas Onos Mikulskienės, skambiai atliko *Liaudies dainų variacijų* ir *Lietuviškų tautinių šokių suitą*.

Algis Miškinis trimitu atliko R. Bernard Fitzgerald *English Suite*.

Liudo Sagio Grandinėlė pasi-

rodė su nauja programa, kurią atliko koncertinė ir jaunoji grupės. Koncertinė grupė, Grandinėlės pasididžiavimas su grakščiu šokių, spalvingais rūbais, skambia daina, vaidyba, pavasario jaunyste ir grožiu sukūrė neužmirštamų momentų. *Linus pačios nusirausim* sceninis vaizdelis — meistriškas kūrinys.

Spalvingu spektakliu, aišku, džiaugsis ir kitos, kitų miestų auditorijos, kai Grandinėlė pajūdės iš savo Clevelando. Koncertinės grupės programa turėtų būti nufilmuota, kad ir kiti, kurie neturės progos gyvos Grandinėlės matyti, galėtų pasidžiaugti bent ekrane, matydami ir girdėdami.

Jaunoji grupė, kurią moko Dalia Motiejūnienė ir Kristina Liutkutė-Freudenberger, intensyviai dirbdamos su beveik 30 vaikų, jau pasiekė gražių rezultatų. Įkaitę veidai ir šypsena rodė su koku pasididžiavimu ir jie buvo šios gražios programos dalyviai. Tai Liudo ir Aleksandro Sagių būsimosios Grandinėlės žvaigždės.

Jonas Pažemis tvarkė muziką; akordeonistai — Alfonsas Baliūnas ir Dan Sustar.

Algio Miškinio trimitas su M. Petrausko *Supinsiu dainužę* garais, gėlių įteikimu vadovom ir plojimais buvo užbaigta įspūdinga pavaršali meno šventė, kurią atliko išimtinai jaunimas.

Ji turėtų virsti tradicine jaunimo meno švente. Tokios programos turėtų būti ir mūsų didžiojoje tautinėje šventėje — Vasario Šešioliktojoje ir šventėse, kur kviečiami ir amerikie-

WESTFIELD, MASS.

Mirė Konstantas J. Jutkevičius, trijų kunigų tėvas

Konstantas J. Jutkevičius-Jutt mirė kovo 18. Palaidotas kovo 21. Laidotuvių mišias koncelebravo vysk. Joseph Maguire, vysk. Leo O'Neil, abu iš Springfield vyskupijos; velionio sūnūs kunigai Anthony Jutt ir Julius Jutt ir vietinis parapijos klebonas kun. Daniel Foley. Per mišias giedojo vyskupijos kunigų choras. Pamokslą pasakė vysk. Joseph Maguire. Abu vyskupai palaidėjo į kapus, sukalbėjo maldas.

Palaidotas St. Mary's kapinėse Westfield, Mass., šalia žmonos, kuri mirė 1977 gegužės 27, ir šalia sūnaus kun. Jono.

Velionis buvo gimęs 1884 liepos 20 Alytuje, Lietuvoje. Į Ameriką atvyko 1910. 1913 spalio 14 Švč. Trejybės bažnyčioje Westfield, Mass., susituokė su Petronėle, kuri taip pat buvo kilusi iš Alytaus. Užaugino 7 vaikus, iš jų — 4 sūnus ir 3 dukras.

Iš sūnų — trys kunigai. Jonas Jutt, žymus Lietuvos vyčių veikėjas, buvęs Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Worcester, Mass., mirė 1971 birželio 27. Keliaudamas per Afriką ir Angliją, susirgo kažkokia liga ir staiga mirė Chester, Anglijoje. Laidoti pervežtas į Westfield, Mass.

Kun. Antanas J. Jutt yra klebonas Corpus Christi bažnyčioje, Great Barrington, Mass.

Kun. Julius A. Jutt yra klebonas St. James bažnyčioje South Deerfield, Mass.

Sūnus Juozas J. gyvena Walpole, Mass. Dukros — Mary B., Nelle M., Anne M., gyvena namuose.

Velionis Konstantas ir jo žmona Petronė buvo vieni iš Šv. Kazimiero parapijos kūrėjų Westfield, Mass. Jis buvo seniausias parapijos narys, priklausė prie Šv. Kazimiero draugijos, Liet. Kat. Susivienijimo Amerikoje. Ilgus metus buvo kolektojus bažnyčioje ir aktyviai dalyvavo visuose parapijos renginiuose.

Kai 1963 metais spalio 14 šventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį, trys sūnūs kunigai aukojė padėkos mišias. Mišiom jie turėjo ypatingą kieliką. Tėvų vestuviniai žiedai buvo sutirpyti, paversti kryžiumi ir pritvirtinti prie kieliko bazės.

Worcesterio miestas jį buvo apdovanojęs miesto raktu švenčiant sūnaus Jono parapijos (Šv. Kazimiero) Worcesteryje deimantinį jubiliejų. Buvo gavęs specialų popiežių Jono XXIII palaiminimą, kai jo trys sūnūs kunigai privačioje audiencijoje aplankė popiežių.

A.B.

LIETUVOS LAISVINIMO BYLA

(atkelta iš 3 psl.)

Antra, jis pridūrė man (žodžiu, ne raštu — frontininkų politinių studijų savaitgaly New York), kad tam tikri asmenys nenorį, jog Valiukas tą darbą vykdytų toliau; mat, jis per daug pagarsėjęs, pasidaręs per daug populiarus. Lietuvių tarpe niekada karjeros nedariau, o tik atlikau ir atlieku tai, ko kiti nevykdo ar nepajėgia vykdyti. Buva nepaprastai dėkingas Algimantui Gečiui už tos naštos nuo mano pečių nuėmimą.

Per beveik dešimtmetį nepadaryta beveik jokios pažangos. Priešingai, jaučiama didelė atžanga. Tik katalikiškoji spauda pasidarė atviresnė lietuviškam reikalui. Tai yra kun. Kazimiero Pugevičiaus pastangų išdava.

Kas darytina, norint įstatyti informacijos svetimiesiems reikalą į tinkamas vėžes?

Tuo reikalu teko rašyti į Laisvę žurnalo 1980 rugsėjo mėne-

sio numery (žiūr. "Suaktyvinti laisvinimo veiklą", 68-72 pusl.). Ten pasisakiau už kun. dr. J. Šarausko siūlymą JAV lietuviams suformuoti politinę komisiją ir tos komisijos planų vykdymą pavesti profesionalam (kitataučiam). Tas žygis pareikalautų kasmet apie 200,000-300,000 dolerių. Tai įmanoma ir būtina. To reikalo įgyvendinimo turėtų nieko nelaukiant imtis PLB valdyba, JAV LB krašto valdyba ir Kanados LB krašto valdyba.

Pagrindinis laisvojo pasaulio lietuvių žygis yra padėti pavergtai Lietuvai kaip galima greičiau nusikratyti komunistinė vergija. Visi kiti laisvųjų darbai bei žygiai yra antraeilės reikšmės. Jei Lietuva neatgaus ir neišsikovos laisvės ir nepriklausomybės, tai visi kiti laisvųjų lietuvių darbai bei darbiai liks bereikšmiai. Tuo atveju pavergtieji nurašys viso laisvojo pasaulio išeiviją į nuostolius.

A.R.

Clevelando Grandinėlės šokėjai po pasirodymo jaunimo meno šventėje. Nuotr. V. Bacevičiaus

PHILADELPHIA, PA.

Pavasario koncertas

Jau nuo 1950 metų vyrai ir moterys čia jungėsi choran lietuviškai dainai skleisti. Augo jaunimas, brendo ir jungėsi šian vienetan, pakeisdamas išeinančius. Šiuo būdu iki dabar Philadelphiaje laikosi Vilties choras.

Gegužės 9, šeštadienį, 7 val. vak., įvyks Vilties choro koncertas Philadelphiaje Lietuvių Namuose. Pavasario koncertas ruošiamas pagerbti buvusį dirigentą Leoną Kaulinį. 1950 L. Kaulinis suorganizavo vyrų okteta. Po to veikė moterų oktetas, vėliau mišrus choras. Leonas Kaulinis ugdė dainą iki 1979, kol jo sveikata susilpnėjo ir buvo priverstas atsakyti šio sunkaus darbo.

Šiuo metu chorui vadovauja Frances Stankus. L. Kaulinio išlavinti jauni ir patyrę choristai yra sudarę programą ne tik su choro dainomis, bet pasirodys su duetais ir solistėmis. Duetus sudarys: Zita Štarkaitė su Vyta Maciūnu, Ona Šalčiūnienė su Bronė Volertiene ir Vytautas Volertas Jr. su Vyta Maciūnu. Solo: Ona Šalčiūnienė, Zita Štarkaitė ir Birutė Šnipaitė (pianinas). Chorui akomponuos jauna pianistė Birutė Šnipaitė.

Pavasario koncerte bus apstu kompozicijų ir balsų įvairovė. Programai užsibaigus, bus šokiai ir veiks bufetas. Kviečiama visa visuomenė.

Choro valdyba

Jaunimo šventė ir sukaktys

Philadelphiaje ateitininkų jaunimo šventė įvyksta gegužės 2-3, šeštadienį ir sekmadienį. Šeštadienį vyks jaunimo pokalbiai Volertų namuose, Delran, N.J., 405 Leon Ave., kur dalyvauti kviečiamas visas Philadelphiaje, apylinkių ir tolimesnių vietovių jaunimas. Sekmadienį po sumos Šv. Andriejaus parapijos salėje šaukiamas posėdis, kuriame kalbės Darbininko redaktorius ir buvęs Ateities redaktorius rašytojas Paulius Jurkus. Kviečiama atsilankyti visa visuomenė.

Philadelphiaje lietuviškos ra-

dijo programos prasidėjo prieš 50 metų. Šiam jubiliejui atžymėti gegužės 16 Lietuvių namuose įvyks akademija ir koncertas. Programų istoriją paskaičiuoja perduos Balys Raugas. Koncertinėje dalyje dalyvaus smuikininkė Brigita Pumpolytė-Kasinskienė su savo vyru, kompozitoriumi, ir dainininkė Violeta Bendžiūtė.

Liberty Federal Savings and Loan Association, Philadelphiaje lietuvių įsteigta ir iki šiol ją vadovaujama finansinė įstaiga, peržengusi įnašais 200 milijonų dolerių sumą, švenčia 80 metų sukaktį. Gegužės 2 Lietuvių namuose šia proga įvyksta minėjimas.

V.V.

HARTFORD, CONN.

PO KAZIUKO MUGĖS

Staiga pasibaigė visi planavimai, darbai ir lakstymai. Tylu, ramu, tačiau lyg ko tai trūksta. Dar vakar Hartfordo bažnyčios salėje buvo jomarkas. Virtuvė pilna garų, gomurį kutenančio dešrų kvapo, gerai nusiteikusių, sušilusį šeiminių. Juk ne juokas suspėti pavalgydinti visus, ilga eilute nusidriekusius svečius. O jų šį kartą daug, tikrai daug. Labai, labai malonu, kad Hartfordo lietuviai ir tolimiesni kaimynai savo atsilankymu parodo širdį skautam.

Pačioje salėje kiekviename kampelyje kas nors knibžda. Paukštytės ir skautės džiaugiasi savo gražiai atrodančiais stalais. Po kiekvieno pardavimo vis perskaičiuojama visa kasa su didžiausiu atsidavimu ir rūpesčiu. Panašiai atrodo ir pas brolius: vienas įdomumas stebėti jų veduose atsispindintį džiaugsmą, kad sekasi pirkliams. Ant jų stalo matosi daug newjorkiško Jankausko gražių medžio darbu.

A. Saimininkienė ne tik paaukojo loterijai iš gelsvo šiaudų jos pačios sukurta paveikslą, bet, su jai įprasta energija, skuba pardavinėti bilietus. Brolių loterijai gražų gėlėm padėti staliuką, papuoštą jūros kriauklėmis, padovanotojo V. Nenortas. Būriuojasi žmonės prie R. Grigaitienės, atvykusios iš Worcesterio, ir negali atsistebėti kaip greit be jokių pavyzdžių margina margučius. G. Kulpinės stalas irgi apgultas. Ką atvežė iš New Yorko, tai beveik viską Hartforde ir paliko. Bus mūsų ponios pasiūošusios gražiais žiedais. Juozo Rygelio foto paveikslai tikrai gražūs ir meniški. Pastebėjus, jog nežinota, kad jis turi tokią gerą akį, jo žmona, lengvai šyptelėjus, prasiarė: "Kai kitaip gali būti — savaime aišku".

Naujai įsikūrę akademikai neatsilieka nuo visų. Reikia tik-

tis, kad jie bus mūsų pažiba ir bus gražiu pavyzdžiu jaunesniems (tokie turėtų būti). Toliau prekiauja p. Kuprys su savo darbo vazomis, o D. Grajauskienė visokių knygų, plokštelių ir rankdarbių atvežė pusę vežimo. Kur dar bendra loterija, vyr. skaučių tvarkoma, kur kava ir pyragų stalai, prie kurių lipšniai patarnauja veteranės sesės! Mugė dar praturtino p. Jasaitienės skautėm dovanoti paveikslai ir Br. Aleksandravičiaus bičių medus.

Atskubėjęs didžiausio vietinio laikraščio fotografas, sukiniėjasi po salę, o jau kitą rytą džiaugiamės matydami "Hartford Courant" lapuose didžiulę nuotrauką.

Hartfordo Švč. Trejybės parapijos klebonas kun. J. Matutis, atidarydamas mugę, pagasdino visus susirinkusius, jei nepaliks visų pinigų mugėje, neis į dangų. Mielieji sveteliai, atrodo, tai tikrai įsidėmėjo, nes prekyba vyko sėkmingai prie visų stalų.

Nuoširdus skautiškas ačiū visiem atsilankiusiems, neskubėjusiems išbėgti ir gražiai parėmusiems šią skautišką, lietuvišką tradicinę šventę.

D.B.

NASHUA, N.H.

Šv. Kazimiero draugijai, įsteigta 1899, gyvenimą pereinantis metais baigus ir savo namą už \$140,000 pardavus, seniausia lietuvių draugija Nashuoje liko Šv. Juozapo. Jos tikslas auklėti nariuose šeimos ir darbo pagarbą ir visais būdais remti Šv. Kazimiero parapiją. Kiekvienais metais suruošia bendrus nariam komunjijos pusryčius šv. Juozapo šventei minėti ir užprašo mišias už mirusius narius. Mišios užprašomos ir kada kuris narys miršta. Po pusryčių atliekama metinis susirinkimas ir išrenkama nauja valdyba.

Šiomet pusryčius sekmadienio rytą (kovo 22) po mišių suruošė draugijos pirmininkas Stasys Jasalavičius parapijos salėje. Atėjo per 50 narių. Jasalavičiui, kuris neseniai išgyveno sunkią operaciją, talkino būrelis darbščių šeiminių. Pusryčiai buvo ne eiliniai: kiaušienė, kumpis, dešrelės, bulvės ir pupelės, greta kavos ir vyno tostui Juozam ir Juozapinom.

Draugijos valdybon išrinkta: garbės pirmininku klebonas kun. Juozas Bucevičius, pirm. Stasys Jasalavičius, vicepirm. Juozas Andriuskevičius, sek. Vytautas Širvydas, išd. Juozas Kubilius. Metinę \$2 duoklę užsimokėjo 77 nariai, kurių dalis, negalėdama dalyvauti, atsuntė paštu, o Josefina Chaput ir Agnes Baublis pridėjo dar ir po \$3 auką. Nariai nutarė paaukoti \$200 kuriam stambesniai Šv. Kazimiero bažnyčios atnaujinimo projektui ir \$15 Darbininkui paremti.

Po susirinkimo Ričardo

— Chicagos lietuvių opera šiomet stato Ponchielli operą "I Lituani". Spektakliai vyks birželio 13, 14 ir 20 Chicago, Marijos aukštesniojo mokykloje.

— Margučio radijas Chicago, Jaunimo Centre, spalio 24 atšvęs 50 metų veiklos sukaktį.

Dr. Petras Vileišis, žymus visuomenininkas, vienas iš Lietuvių Bendruomenės organizatorių Amerikoje, daugelio Lietuvių Bendruomenės Tarybų narys, polėkingas kalbėtojas, šių metų kovo 31 dieną minėjo savo 75 metų sukaktį. Sveikiname sukaktininką!

RAŠYTOJO A. LANDSBERGIO REČITALIS MIUNCHENE

Jau trečią kartą po ilgesnės pertraukos miuncheniečiai turėjo malonią progą išgirsti rašytoją Landsbergį skaitant naujausius savo kūrinius.

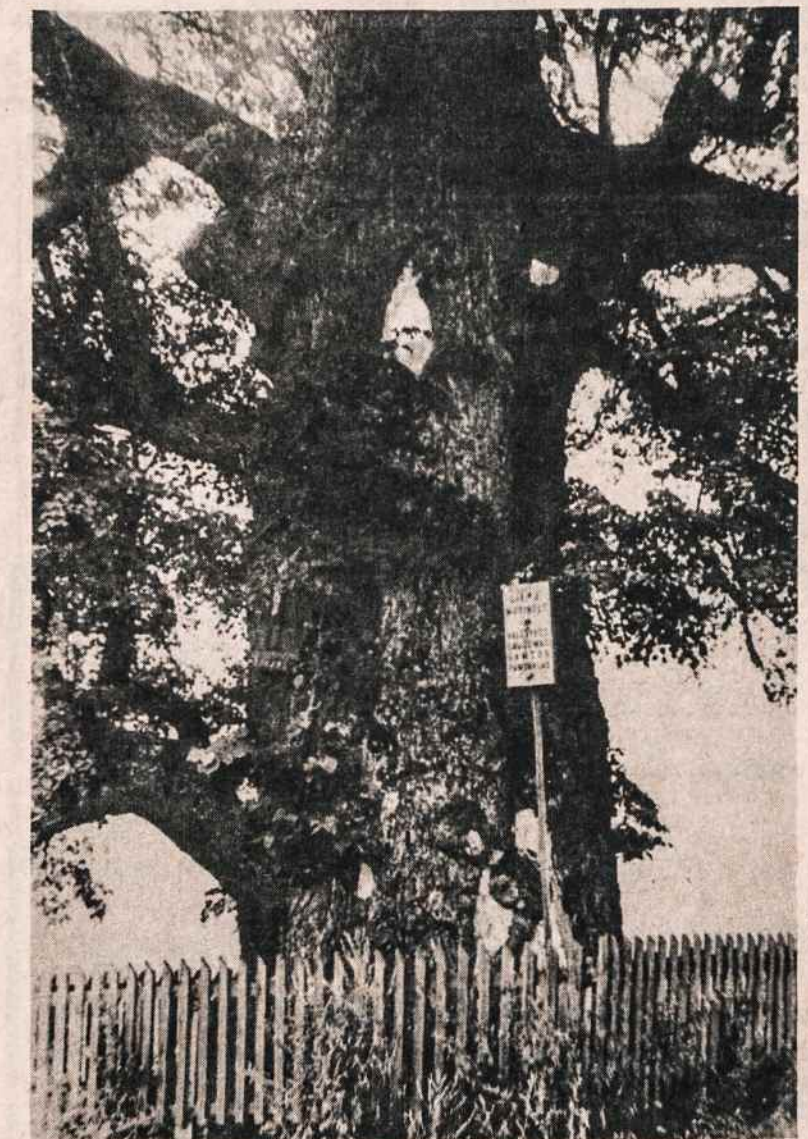
Tai įvyko kovo 7 "Susitikimo namų" bibliotekoje. Knygų lentynos (kur sutelkta ir apylinkės lietuvių bibliotekėlė), ant stalo Stasio Motizo drožinėliai — knygnešys ir Basanavičius su knyga rankoj — tiko šiai progai.

Miuncheno LB apylinkės sekretorė Alina Grinienė pristatė rašytoją iš New Yorko, suminėdama svarbiausius biografinius faktus ir raštus.

Rašytojas — Fairleigh Dickinson universiteto New Jersey

Gauslio ir Karolio Scars prausta loterija, kuriai nariai sunėšė per 40 dovanėlių, paliko draugijai \$101 pelno. \$21 atėjo iš atskiro loterijos Kathy Kupčiūnienės specialiai pakeptam, dailiai išrašytam šv. Juozapo šventei tortui. Pusryčiai tekainavo \$83 (pernai \$47), nes daug narių paaukojo maisto ir vyno. Draugijai iš šių pusryčių liko \$169 pelno, kuris pridėtas prie izde buvusių \$400.

V.K.

Didžiausia liepa Lietuvoje, turinti 400 su viršum metų, Lekėčių valsčiuje Brazūnų kaime. Prie liepos pritvirtintas Rūpinio ženklas su 1859 m. data.

— Solistė Gina Čapkauskienė ir pianistas Saulius Cibas balandžio 25 koncertuoja Philadelphiaje. Repetaure naujos, specialiai G. Čapkauskienei Jono Govėdo parašytos keturios dainos. Koncertą rengia Philadelphiaje apylinkės valdyba Lietuvių Namuose. Pradžią 7 val. vak. Balandžio 25 ten pat vyks Antano Petrikonio dailės paroda, kurią rengia Vinco Krėvės mokyklos tėvų komitetas.

— Naujų prenumeratų lietuviškiems patriotiniams laikraščiams ir žurnalams rinkimo vaju — konkursą pradėjo PLB. Šiomet toks konkursas paskelbtas tarp Australijos ir Naujosios Zelandijos lietuvių nuo gegužės 1 iki rugšėjo 1. Daugiausia naujų prenumeratų surinkęs gaus 500 dol., antra premija — 250 dol. Be to 250 dol. skiriama laikraščiu, kuris gaus daugiausia naujų prenumeratų. Šį konkursą pasiūlė ir premijom 1000 dol. skyrė kun. dr. Juozas Prunskis. Lietuvių kultūros ugdymo premijom kun. J. Prunskis jau yra išdalinęs 23,000 dol. PLB Kultūrinių reikalų komisija yra pasiryžusi tokį konkursą spaudai platinti skelbti kas metai vis skirtinguose kontinentuose.

— Lietuvių Operos valdyba, kuri vadovauja Lietuvių Operos dvidešimtmečiui paminėti statomos "I Lituani" operos pastatymo darbam, sudaro: Vytautas Radzius, pirmininkas, Vaclovas Momkus, Rūta Grauzinienė, Jurgis Vidžiūnas, vicepirmininkai, Valė Zadeikienė, sekretorė, Algirdas Putrius, izdininkas, Evelyne Oželienė, narė įvairiems reikalams.

— PLB Kultūrinių reikalų komisija dabar rūpinasi išleisti istoriko Vincento Liulevičiaus knygą "Išėjimo vaidmuo nepriklausomos Lietuvos gyvenime".

— R. Spalio romano "Aukšnio saulėlydžio gundymai" suktuvės Chicagos Jaunimo Centre rengiama balandžio 24. Paskaitą skaitys dr. K. Keblys. Rengia LST Korp! Neo-Lithuania.

— Vakaronė su dr. Tomu Remeikiu rengiama Philadelphiaje LB apylinkės valdybos gegužės 1, penktadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Namų Kultūros Centre. Dr. Tomas Remeikis yra LB finansuotos knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980" autorius.

— Connecticuto Universiteto tarptautinis festivalis įvyks balandžio 26, sekmadienį, nuo 11 iki 7 val. vak. ROTC pastate. Dalyvaus ne vien tik įvairių tautybių atstovai, bet ir UCOnNo Lietuvių Studentų Sąjunga. Visi yra kviečiami dalyvauti šiam festivalyje.

— Baltimorės Lietuvių Muziejaus patalpose gegužės 16-17 vyks dailininko Adolfo Gedvilo meno dirbinių paroda. Bus išstatyti drožiniai, gintaras, lino audiniai, inkrustuoti paveikslai. Gera progą papuošti savo namus meno dirbiniais iš Lietuvos. Parodos tvarkytoja — Sibiro tremtinė Genovaitė Popelienė.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Grigas, Chicago, Ill., O. Reuter, Whiting, N.J., kun. K. Veselauskas, W. Germany. Užsakė kitiem: B. Garunkštis, Rego Park, N.Y. — R. Scott, So. Burlington, VT. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

NEW BRITAIN, CONN.

Pensininkų veikla

Lietuvių pensininkų sąjungos narių mėnesinis susirinkimas įvyko vasario 27 Varpo klubo patalpose. Jų susirinko gana didelis skaičius.

Pirmininkas John Matulis, atidarydamas susirinkimą, prašė visus prisiminti ir tylos minute pagerbti mirusį narį Grigutį. Pranešė, kad bus rodomos skaidrės apie Lietuvą ir kad kovo pabaigoj bus blynų banketas su kava ir kitais skanėstais. Susirinkę tuo buvo labai patenkinti ir paplojo.

Sekretorius Boleslovas Semaška skaitė buvusio susirinkimo protokolą ir pranešė, kad 25 dol. auka buvo pasiūsta Altui ir gautas pakvitavimas, kurį jis ir perskaitė susirinkimui. Protokolas buvo priimtas.

Iždininkė Julia Valkonis perskaitė kasos finansinio stovio apyskaitą. Šiuo metu kasoj esama apie \$1,300 dol. Apyskaita buvo priimta su plojimais.

Po susirinkimo buvo vaišės — malonus pobūvis ir nuomonų pasidalijimas.

Reikia palinkėti šiai draugiškai sąjungai gyventi dar ilgus metus.

Stanley Grušauskas

Liet. Gener. Konsulo Karaliaučiuje Leopoldo Dymšos žmonai

IRENAI DYMŠIENEI

mirus, giliam liūdesy pasilikusiems dukrai Marijai Dymšaitėi-Ogden ir jos šeimai reiškiau nuoširdžiausią užuojautą.

Kazys Algenis

DĖMESIO BALTIMORĖS IR JOS APYLINKĖS LIETUVIAMS

Gegužės 16-17 Baltimorės Lietuvių Muziejaus patalpose vyksta

LIETUVIŠKOS TAUTODAILĖS PARODA

Bus išstatyti dail. ADOLFO GEDVILIO

įvairūs meno drožiniai — dekoratyvinės lėkštės su lietuviškais ornamentais, su Mindaugo, Gedimino, Kęstučio, Vytauto Didžiojo atvaizdais, su Maironio poezijos žodžiais, įvairūs papuošalai su gintaru, rankšluostinės, juostinės, audiniai.

Visa tinka lietuviškais motyvais papuošti namus. Parodą tvarko Sibiro tremtinė Genovaitė Popelienė.

IŠ JAV LB VISUOMENINĖS VEIKLOS

Aušra Zerr, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkė ir visuomeninių reikalų tarybos narė, vasario 15 buvo pagrindine kalbėtoja Pensilvanijos "angliakasių Lietuvoj" suruoštame Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime. Minėjimas įvyko Frackville miestelyje. Jį suruošė Lietuvos vyčių 144 kuopa. Kaip paaiškėja iš Hazleton-Standard Speaker vasario 17 išspausdinto aprašymo, minėjimas sutraukė daugiau kaip 500 asmenų. Malonu, kad po ilgesnės pertraukos vėl atgaivinama Vasario 16-osios minėjimų tradicija šiame "angliakasių Lietuvoj" kampelyje. Tai patriotiškai nusiteikusių kunigų ir Lietuvos vyčių organizacijos narių nuopelnas.

The Baltimore Sun, plačiai skaitomas amerikiečių dienraštis, vasario 16 išspausdino LB-nės darbuotojo, dabartinio Baltimorės Balfo pirmininko Cezario Surdoko laišką redakcijai: "Lithuania's Birthday — Let We Forget". Straipsniui prilygtančiame laiške C. Surdokus skaitytuos supažindina su Vasario 16-osios sukaktimi, sėkmingai prilygina Afganistano invaziją Lietuvos okupacijai, iškelia žmogisukčių teisių paneigimą ir apibūdina plačiai pasklidusį rezistencinį judėjimą Lietuvoje. Baigdamas laišką, autorius nusišėbi, kad, tautų apsisprendimo principą taikant trečiojo pasaulio valstybėm, kažin kodėl pamirštamos Rytų Europos tautos.

Waterburio mieste LB apylinkės valdybos ruoštas minėjimas sulaukė plataus dėmesio amerikiečių spaudoj. Waterbury-American ir Waterbury Republican

vasario 16, aprašdami sėkmingą Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą, plačiai citavo Waterburio burmistro Edward D. Bergin ir pagrindinio šventės kalbėtojo kun. K. Pugevičiaus kalbų svarbiąsias mintis. Šiais metais ilgametis LB veikėjas ir LB politinės akcijos pradininkas dr. Petras Vileišis miesto vadovybės buvo pagerbtas, jį paskiriant Waterburio miesto garbės burmistru Vasario 16-ajai — lietuvių laisvės dieni. Waterburio LB apylinkės valdybai sėkmingai vadovauja Viktoras Vaitkus.

Buffalo Lietuvių klubo, veikiančio kaip LB-nės apylinkės, pastangomis plačiai skaitomas laikraštis Buffalo Evening News išspausdino vedamąjį straipsnį, pavadintą "Lietuva nėra pamiršta". Pirminius lietuvių minimą Vasario 16-osios sukaktį ir okupanto neigiamas pagrindines žmogaus teises, cituojama JAV delegacijos vicepirmininko Madrido konferencijoj Warren Zimmermanno kalba, reikalaujanti tautų apsisprendimo teisės principo pritaikymo Pabaltijo valstybėm, pažymint, kad "... laiko eiga blogio neįteisi-na". Klubo sekretorius Romas Masiulionis informuoja, kad buvo panaudotos ir JAV LB visuomeninių reikalų tarybos rūpesčių paruoštos radijo programos apie Lietuvą anglų kalba.

Šiaurinėj New Jersey daly gyvenęs JAV LB tarybos narys Antanas Masionis dabartiniu metu yra vienu iš produktyviausių Lietuvos pavergimo klausimo kėlėjų amerikiečių tarpe. Jis mūsų reikalais dažnai kontaktuoja laikraščių redakcijas, radijo stočių vadovybes, JAV kongreso narius ir valdžios pareigūnus. Jo produktyvumą liudija vien tik 1981 pradžioj įvykdyti darbai. Sausio 27 Patersono vyskupijos oficioze The Beacon buvo išspausdintas jo straipsnis, sugretinąs R. Reagano pasisakymus žmogaus teisių klausimais su Lietuvos tikinčiųjų persekiojimu. Vasario 16-osios progą jo laiškus redakcijai išspausdino Bergeno apskrities The Record ir The Paterson News vasario 19 laidoje, o tos pačios dienos The Beacon Lietuvą prisiminė vedamajam straipsny "United in Faith". Taip pat A. Masioniui kontaktus, plačiai klausoma radijo stotis WKER vasario 15 perdavė

JAV LB visuomeninių reikalų tarybos užsakymu paruoštą J. Stempuzio — Alg. Rukšėno 25 min. radijo programą apie Lietuvą. Įdomu, kad A. Masionio amerikiečių spaudoj pareikštos mintys sulaukia teigiamos skaitytųjų reakcijos. Neseniai The Paterson News išspausdino lietuvišvės Betty Dowhen laišką, skatinantį nepamiršti Lietuvos ir kitų komunistų pavergtų tautų.

Amerikos Rytų Europos etninės konferencijos vadovai sausio 21 pasimatė su Amerikon laikinai grįžusiu JAV delegacijos Madrido konferencijoj vicepirm. Warren Zimmermann. Susitiktą siekiant pasiinformuoti apie progresą žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo srityse ir patirti planus apie Madrido konferencijos antrąją dalį. Jungtinio Baltų Komiteto pranešime užsimenama, kad minimo susitikimo metu W. Zimmermann, liedsdamas prez. Carterio paskirtų visuomenės atstovų indėlį Madrido konferencijoj, išskirtinai suminėjo JAV LB visuomeninių reikalų tarybos nario Rimo Česonio teiktą pagalbą, ruošiant Pabaltijo valstybes liečiančių dokumentaciją tautų apsisprendimo principo svarstymui.

Algimanto Gečio, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininko, pastangų dėka vasario pradžioj visiem 535 JAV kongreso nariam buvo pasiųsti laišukai Vasario 16-osios paminėjimo reikalui. Visi kongreso nariai buvo pakviesti įsijungti į atstovų rūmuose ir senate įvyksiančius Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimus ir padaryti pareiškimus Lietuvos laisvės klausimu. Su laiškais buvo išsiuntinėta A. Gečio specialiai paruoštas pasisakymas Pabaltijo valstybių politikos JAV-ėse klausimais ir pateiktos būdingesnės ištraukos iš JAV delegacijos vicepirmininko Madrido konferencijoj Warren Zimmermann kalbos. Iki vasario 26 pareiškimus JAV kongrese buvo padarę 17 senatorių ir 80 kongresmanų.

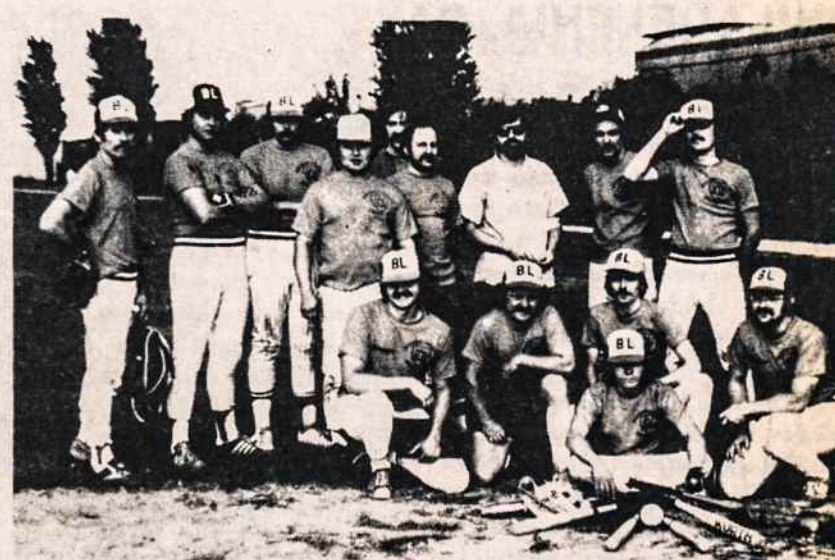
Teresės Gečienės, JAV LB Philadelphijos apylinkės valdybos pirmininkės, pastangų dėka Vasario 16-osios sukaktis Philadelphijos amerikiečių tarpe buvo gana plačiai išreklamuota. Pagrindiniai miesto laikraščiai The Bulletin ir The Inquirer, o taip pat ir katalikų arkivyskupijos oficiozas The Catholic Standard & Times prieš minėjimą informavo apie sukaktį ir minėjimo programą. Trumpus pranešimus apie įvyksiantį minėjimą po kelis kartus per dieną perdavė kelios televizijos ir radijo stotys. Vasario 8 trečiasis televizijos kanalas perdavė 15 minučių programą, supažindinančią su Philadelphijos lietuvių veikla. Programos metu šo-

ko Aušrinės tautinių šokių grupė, vadovaujama Eimučio Radžiaus. Televizijos 6-asis kanalas vasario 15 žinių metu perdavė dalį minėjimo programos. Tos pačios dienos vakarą plačiai klausoma klasikinė radijo stotis WFLN perdavė JAV LB visuomeninių reikalų tarybos užsakymu Alg. Rukšėno — Juozo Stempuzio paruoštą 25 min. radijo programą. Dėmesys amerikiečių spaudoj, radijų ir televizijų buvo pasiektas be finansinių išlaidų, vadovaujantis "public service" principu.

Algimantas Gureckas, JAV LB ryšininkas Washington, ir vėl pakartotinai šiais metais kreipėsi į John Bartholomew & Son, Ltd. žemėlapių bei atlasų leidyklą Skotijoj, prašydamas iš-

taisyti nekonsekventišką Lietuvos sienų žymėjimą jos atlasuose. Šiomis dienomis buvo gautas tos bendrovės informacijos redaktoriaus atsakymas, kuriame jis dėkoja už nurodytą nenuoseklumą ir užtikrina, kad naujose atlasų laidose sienų žymėjimas bus ištaisytas. Minima leidykla turi didelį prestižą, ir jos žemėlapiai ir atlasai yra plačiai paplitę visuose angliškai kalbančiuose kraštuose.

Linas Lipčius, jaunosios kartos atstovas, atstovavo New Haveno LB apylinkei Ukrainos Nepriklausomybės šventės minėjime, kur pasakė ilgesnę kalbą, skatinančią artimesnį lietuvių ir ukrainiečių bendradarbiavimą, siekiant savo tautom nepriklausomybės.

Baltimorės lietuvių beisbolo komanda. Nuotr. A. Karaliaus

SPORTAS

31-osios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės

Baltimorės Lietuvių Atletų Klubas, vienas iš veikiausių vienetų Baltimorės lietuvių gyvenime, pilnai pasiruošęs priimti sportininkus iš visos Amerikos. Gegužės 16-17 Baltimorėj varžybos vyks krepšinio, tinklinio, plaukimo ir šachmatų srityse.

Gegužės 16, šeštadienį, įvyks šokiai ir koncertas su "Jinai ir trys gintarai" Baltimorės Lietuvių namuose. Tai vienas iš gražiausių pastatų, likusių iš pirmųjų lietuvių ateivių veiklos. Adresas: 851 Hollins St., Baltimore, Md. 21201.

Sporto žaidynių klausimais galima kreiptis adresu: Algirdas Veliuona, 118 Stonewall Rd., Baltimore, Md. 21228.

B.K.

PADĖKA

Hartfordo dramos mėgėjų grupės suvaidinta komedija "KUKU" jau praėityje. Vaidinimas praėjo su dideliu pasisekimu, nes susirinko gražus žiūrovų skaičius pasižiūrėti ir pasijuokti. Dėkojame visiem atėjusiems į

Kultūros Židinio Jaunimo Sekcija

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

Lindna ir skaudu, kai brangūs lietuviai palieka šį pasaulį. Jų draugai ir artimieji skausmo valandose ieško dvasinės paramos ir stengiasi šiltu žodžiu, geru darbu bei kilniu veiksniu vieni kitą suraminti ir mirusįjį asmenį pagerbti.

Šalia gėlių, maldų ir užuojautų, vienas iš prasmingiausių būdų pagerbti mirusiuosius yra parama kultūrinėm ir visuomeninėm institucijom, kurios toliau neša lietuvių tautinės sąmonės žibintą ir Lietuvos laisvės atgavimo viltį. Viena iš tokių tautinių institucijų yra New Yorko lietuvių Kultūros Židiny, kuris yra mūsų visų bendrų pastangų vaisius ir kuris visiem suteikia pastogę tešti lietuviško gyvenimo eigą. Kultūros Židiny yra gyvasis paminklas mūsų rūpesčio ne tik asmeniniais reikalais, bet ir bendra mūsų ateitimi, kuri dar ilgai neužges, jeigu mes ir toliau būsimė dosnūs lietuviškos pastogės išlaikymui. Čia skelbiame neseniai mirusiųjų prisiminimo intencija aukojusius asmenis.

Aukos Kultūros Židiniui A. a. Broniaus Endriukaičio atminimui skyrė: J.A. Milukas 30 dol. ir Petras A. Daukša 25 dol.

A. a. Reginos Rajeckienės atminimui aukojo: Zuzana, Faustas, Zita, Danutė ir Algis Rajeckai iš Connecticut 75 dol., Marytė ir Antanas Balčiūnai iš Sunny Hills, Fla. 50 dol., St. Johns ligoninės galestingosios seserys, Reginos bendradarbės, 46 dol., Toska ir Kazys Skobeikai 40 dol., Aldona ir Jonas Alytai 25 dol., Mrs. C. ir Linda Roppolo 25 dol., Vladas Kalytis 20 dol., Aldona ir Jonas Alytai 20 dol., Valerija ir Ignas Zitikai iš Sunny Hills 20 dol., A. ir V. Žumbakiai 20 dol., P. ir M. Pailiai 10 dol., Liolė Pilenė 10 dol., Sofija Skobeikienė 10 dol.

Mirusiųjų giminėm ir artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą, o aukojusiem nuosirdžią padėką. Jūsų rūpestis ir auka dar ilgai švies kelią ateinančiom lietuvių kartom.

Lietuvių Kultūros Fondo Valdyba

ROCHESTER, N.Y.

Lituanistinė mokykla kovo 11 tėvų ir mokytojų posėdy pavadinta Mindaugo Tomonio vardu. Posėdis vyko Aleksandro ir Rūtos Gečių namuose.

Rochesterio Mindaugo Tomonio lituanistinė mokykla gegužės 9-10 švenčia veiklos 20 metų sukaktį. Kartu minima ir 50 metų sukaktis kai Rochesteris mokoma lietuvių kalba. Gegužės 9 vakarą solistė Elena Blandytė duos dainų ir dailiojo žodžio koncertą. Jai akomponus pianistas Raimundas Obalis. Gegužės 10, sekmadienį, 11 val. pamaldos Šv. Jurgio lietuvių bažnyčioj. Po jų parapijos salėj iškilmingas posėdis, svečio iš New Jersey Antano Masionio paskaita, mokslo metų užbaigimas, baigusiem mokyklą pažymėjimų įteikimas, mokinių meninė programa, vaisės ir mokyk-

los specialaus leidinio pristatymas.

Remonto reikalingi Šv. Jurgio parapijos salių ir mokyklos pastatų stogai. Parapijos taryba paveda specialų 4000 dol. vajų. Pirmieji dosniai aukojo Stanley ir Marija Chirai 500 dol. ir Lionginas Morkūnas 400 dol.

Didesni Šv. Jurgio lietuvių parapijos rūpesčiai šiuo metu yra artėjanti parapijos 75 metų sukaktis, vyskupijos organizuojamas piniginis vajus ir automobilių saugumas pastatymo aikštėj. Šiuo metu parapijos klebonu yra Tėv. Justinas Vaškus, OFM, o tarybos pirmininku — Rimvydas Liutkus.

Domicėlė Kundrotienė, sulaukusi 94 metų amžiaus, balandžio 3 mirė Šv. Onos senelių namuose. Velionė priklausė prie Lietuvių Fondo. Nuliūdime liko dukra su šeima.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA LIETUVIŲ KREDITO UNIJA LIETUVIAMS

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu: 86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418

arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:

7% už nuolatinės santaupas

ir šiuo metu 12% už Share Certificates, arba 14.5% už Money Market Certificates

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiem lietuviams.

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federalnių Įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas svečias.

Maloniai kviečiame atostogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:
617 — 888-1456

AUGĖ IR VYTAS RASTONIAI

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA

MASTERCARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

- Penklos kėlionės
- Pirmos klasės sąlygos
- Prieinamos kainos
- Via Finnair — CSA
- Palyda iš JAV

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorko su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambariai)
- Trys valgymai dienoj Lietuvoj, Baltijos srity, Rusijoj
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus | muziejus
- Transportacija | aerodromus
- Amerikos lietuvis lydės 15 ar daugiau keleivių grupes iš New Yorko
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusijoj
- Parūpinamos vizos | Rusijoj
- Vaikam papigintos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kėlionėse lankoma Vilnius, Ryga, Tallinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

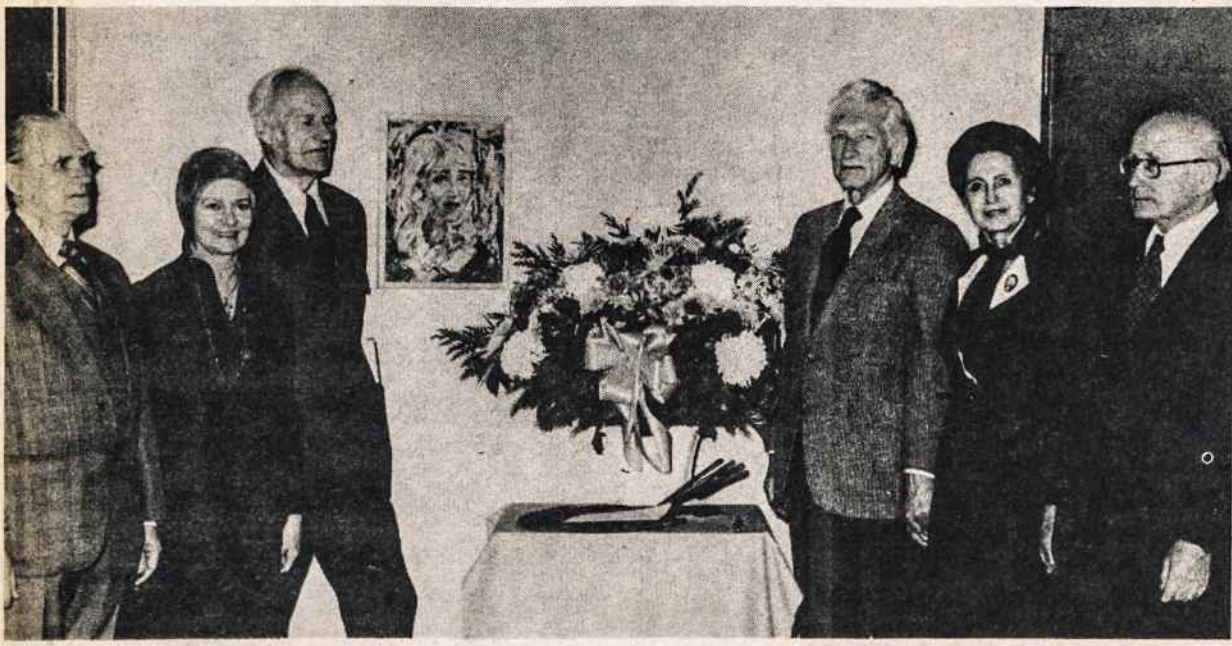
Dienos ekskursija | Kauną ir pusės dienos vizitas | Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.
20 EAST 46TH STREET
NEW YORK, NEW YORK 10017

TOLL FREE (800) 223-7953
NY STATE (212) 986-1500

Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name
Address
City & State

Dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės parodoje, kuri buvo balandžio 4-5 Kultūros Židinyje. Prie dailininkės autoportreto stovi iš k. — dail. Juozas Bagdonas, dail. Aleksandra Merker-Vitkauskaitė, B. Laucevičius, architektas Vytautas Pelda, velionės brolis, Joana Vaičiulaitienė, artima velionės draugė, ir rašytojas Antanas Vaičiulaitis. Nuotr. L. Tamošaitis

DAIL. ADOS PELDAVIČIŪTĖS- MONTVYDIENĖS PARODA

Balandžio 4-5 Kultūros Židinyje vyko vienintelė tokia paroda. Čia buvo sutelkta dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės 45 kūrinių. Tai buvo pirmoji jos paroda New Yorke ir greičiausiai paskutinė. Dailininkė mirė 1967 rugsė-

jo 14 New Yorke. Dabar jos brolio, architekto Vyto Peldos, rūpesčiu buvo tie paveikslai sutelkti parodai. Daugiausia gauta iš jos vyro Antano Montvydo, kuris gyvena Manhattane. Vasaros metu paveikslus parodai parengė dail. Juozas Bagdonas,

daugelį perrėmavo, restauravo, atnaujino. Viso taip buvo parangta 43 paveikslai. Birutės Novickienės portretą paskolino Živilė Ratiėnė, gi Joanos Vaičiulaitienės portretą paskolino Antanas ir Joana Vaičiuliaičiai, kurie buvo specialiai atvykę į šią parodą iš Washingtono. Paroda atidaryta balandžio 4 vakare. Atidarymą pravedė Paulius Jurkus. Apie dailininkės kū-

rybą kalbėjo dail. Juozas Bagdonas. Dar kalbėjo tėv. Leonardas Andriekus, trumpai velionę prisiminė Joana Vaičiulaitienė. Brolis Vytautas Pelda padėjo visiems, kurie padėjo šią parodą surengti.

Uždaryta sekmadienio vakare. Parodą aplankė apie 200 žmonių. Už poros dienų paroda buvo supakuota ir išgabenta į Torontą, kur buvo išstatyta Prisiškėlimo parapijos salėje balandžio 18-19. Iš ten ji bus išgabenta į Chicagą.

Parodos proga išleistas 16 puslapių, gausiai iliustruotas leidinys. Leidinio tekstą parašė Paulius Jurkus.

Dailininkė buvo gimusi 1911 lapkričio 28. Kauno Meno mokyklą baigė 1936. Meno studijas tęsė Florencijoje. Grįžusi į Lietuvą, įsijungė į meno gyvenimą, dalyvavo lietuvių dailininkų parodose. Iš Lietuvos pasitraukė 1944. Kurį laiką gyveno Austrijoje, iš ten atvyko į Ameriką ir visą laiką gyveno Manhattane.

Dailininkė buvo portretistė. Ir parodoje daugiausia buvo iškabinta portretų, žmonių galvų studijų. Sugebėjo pagauti ne tik panašumą, bet drauge ir žmogaus vidinės asmenybės bruožus.

Pats didžiausias paveikslas — Pabėgimas iš miesto — paliktas A. Galdiko galerijai. (p.j.)

BROCKTON, MASS.

Pagerbtas šv. Kazimieras

Brocktono lietuviai šv. Kazimierą šiemet paminėjo kovo 8.

11:30 val. Laisvės Varpas transliavo specialią laidą. Pirmiausia radijo vedėjas P. Viščinis pristatė vysk. Ant. Deksnio apie šv. Kazimierą ir jo darbų kalbą, pasakytą prieš keletus metus Brocktone. Giedojo Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio. Išklaudytas T. L. Andriekaus, OFM, žodis apie šv. Kazimierą įtaką lietuvių tautai. Minėjimas baigtas L. Stuko sukurta giesme "Išblaškytos ir kenčiančios tautos Globėjau".

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj 4 val. popiet iškilmingas mišias koncelebravo klebonas kun. P. Šakalys, kun. A. Jurgelaitis, OP, ir kun. J. Dessi. Mišių metu giedojo parapijos choras ir solistė M. Bizinkauskaitė. Pritaikytą pamokslą pasakė kun. P. Šakalys.

Kol bus nors vienas gyvas lietuvis, tą baisiojo birželio diena negali būti užmiršta. To iš mūsų reikalauja nukankintų mūsų brolių ir sesių kraujas, o taip pat kenčiantieji Sibire.

Aukos Tautos Fondui

Vasario 16 šventės proga Tautos Fondui per įgaliotinį A. Janušką aukojo: dr. Ernesto ir Liuda Waingortin \$75; \$50 — Antanas ir Aniceta Januškos; \$30 — Tadas ir Česlava Aleksioniai, Jonas ir Antanina Starinskai; po \$25 — Antanas Andriulionis, Baltic Realty and Insurance Agency, Aleksandra Moriarty, Algis Šmidas, Juozas Vembrė; po \$20 — Stasė Šmitienė, Povilas ir Alė Žickai; po \$10 — Stasys Augonis, Henrikas Čepas, Milda Norkūnienė, Ona Vileniškienė.

Motinos dienos minėjimas

Motinos dienos minėjimas, kuris įvyks gegužės 3, prasidės 10:15 val. mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone. Tolimesnis minėjimas vyks Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone. Apie lietuvių motiną kalbės inž. Juozas Stašaitis. Meninėj daly — smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Aktorė Aleksandra Gustaitienė pasakys žodį apie staigmeną: Marija Stuart, kurią čia išgirsime ir pamatysime. O Ivaškų tautinio šokių sambūrio jaunieji dalyviai pasirodys su deklamacijomis.

Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas ir kviečia visus lietuvius atsilankyti į šį lietuvių motinos minėjimą. Pradžia 2 val. popiet punktualiai (ne trečiai, kaip kaikur buvo skelbta).

Nori įsigyti lietuvišką knygą, skambink į Darbininko administraciją — 827-1351. Prašyk, kad pasiųstų knygą į namus.

Solistė Marytė Bizinkauskaitė. Nuotr. Loring Studijos

Po pamaldų parapijos salėj vyko minėjimas su programa ir banketu. Minėjimą atidarė klebonas kun. P. Šakalys. Žodį tarė kun dr. A. Jurgelaitis, OP, kun. J. Dessi ir dr. Mancevičius. Aštunto skyriaus mokinė P. Keegan, laimėjusi pirmą premiją už šv. Kazimiero gyvenimo aprašymą, paskaitė premijuotą rašinį. Toliau minėjimui vadovavo Eligijus Sužiedėlis.

Solistė Marytė Bizinkauskaitė padainavo: Kur bakūzė samanta, ariją iš Mascagni operos "L' Amico Fritz" ir airių liaudies dainą. Jai akomponavo James Hay. Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio, padainavo: Važiavau dieną, Žalioj girelėj gegužė kukavo, Ant tėvelio dvaro, Kurteliai suloj, Kur giria žaliuoja.

Puikias vaišes parengė R. Barauskas. Prie stalų grakščiai patarnavo jaunimas.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Dail. Alfonso Dargio kūrinių parodą balandžio 25-26 rengia Bostono vyr. skaučių židiny.

Laisvės Varpo koncertas įvyks balandžio 26, per Atvelykį, So. Bostone Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Popietė su poetu Tomu Venclova įvyks gegužės 3 Liet. Piliečių draugijos II-tojo aukšto salėj. Rengia Kultūriniai subatvakariai.

Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 3 Tautinės S-gos namuose 484 E. 4-ji gatvė S. Bostone.

Šv. Petro lietuvių parapijos sueiga-reunion vyks gegužės 17 Lantana restorane, Randolph, Mass.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Koncertas šį sekmadienį

Laisvės Varpo pavasarinis koncertas įvyks balandžio 26, per Atvelykį, 2 val. p.p. Lietuvių Piliečių D-jos salėje So. Bostone. Tai jau 43-čias tos rūšies renginys. Džiugu, kad šį kartą bazuojamasi ne tik vietinėm meno pajėgum, bet ir savais kompozitoriais.

Solistas Benediktas Povilavičius paprašytas niekada neatsisako ir per eilę metų įvairių švenčių ir kitomis progomis atlieka mūsų renginiuose meninę programą. Šį kartą jis atliks mūsų liaudies dainas, lietuvių kompozitorių kūrinius ir arijas iš įvairių kompozitorių sukurtų operų.

Kompozitorius Jeronimas Kačinskas sudarė styginį kvintetą iš Berklee muzikos kolegijos ir Bostono konservatorijos personalo. Kvintetas atliks tik lietuvių kompozitorių: Vytauto Bakšio, Juliaus Gaidelio ir Jeronimo Kačinsko kūrinius.

Radio valandėlės atlieka didelį lietuvių palaikymo darbą. Jos todėl yra remtinės. O tokie renginiai turi dvigubą prasmę ir vertę: kultūrinę ir ekonominę pačiam Laisvės Varpui. Mūsų atsilankymas į šį koncertą įgalins radio valandėlę ir toliau tęsti tą darbą.

Serga S. Kontautas

Savanoris Silvestras Kontautas sunkiai serga ir guli Carney ligoninėj, 306 kambary. Jis jaučiasi labai vienišas ir pamirštas. Jam būtų didelis džiaugsmas, jei ramovėnai ar šauliai jį aplankytų.

LB Bostono apylinkės susirinkimas

Lietuvių B-nės Bostono apylinkės metinis susirinkimas įvyks gegužės 2, šeštadienį, 3 val. p.p. Tautinės S-gos namuo-

REWARDS

Join us as a volunteer at the Wartburg Lutheran Home for the Aging. We need your skills and offer the reward of personal satisfaction gained from giving love and help to others. Please call or stop in. The Wartburg Lutheran Home for the Aging, 2598 Fulton Street, Brooklyn, N.Y. 11207. Vicki Burke, Volunteer Coordinator. 498-2340 x. 235.

DEŠIMTIES METŲ

MIRTIES SUKAKTIS

Šių metų balandžio 23 sueina dešimtis metų, kai negailestinga mirtis išplėšė iš mūsų mylimą mamytę, uošvę, močiutę

A.A. AGOTĄ PODRESIENĘ.

Šią skaudžią mirties sukaktį minint, už Jos sielą bus aukojamos šv. mišios balandžio 23 lietuvių pranciškonų koplyčioj ir birželio 6 Apreiškimo parapijos bažnyčioj.

Litūrintys: dukterys Julija Kunigėlienė ir Kazė Šventoraitienė, žentas ir anūkai su šeimomis

A.A. STASEI RUOKIENEI

mirus, jos sesutę Bronę ir svainį Ferdinandą Liktorių giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vytautas ir Jadvyga Didžiuliai

A.A. STASEI RUOKIENEI

mirus, jos dukras Alvitą Ruokis ir Gražiną Bichnevičiėnę su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Rimas ir Milda Liktoriai

Mūsų mieliems B. ir F. Liktoriams, jos mylimai sesutei

A.A. STASEI RUOKIENEI

mirus, giliai užuojautą reiškiamo

Donatas ir Vida Silūnai

"Amber Holidays"

1981 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

gegužės 7 —	— \$1019.00	liepos 6 —	— \$1068.00 (su Varšuva)
gegužės 13 —	— \$1136.00 (su Ryga)	liepos 20 —	— \$1112.00
gegužės 21 —	— \$1108.00	rugpjūčio 3 —	— \$1068.00 (su Varšuva)
birželio 4 —	— \$1148.00	rugpjūčio 19 —	— \$1382.00 (su Ryga)
birželio 18 —	— \$1148.00	rugsėjo 3 —	— \$1148.00
		rugsėjo 17 —	— \$1059.00
		rugsėjo 24 —	— \$1059.00
		spalio 8 —	— \$1019.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127, tel. 617 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: balandžio 26, sekmadienį, 4 v. popiet Atvelykio stalas didžiojoje salėje. Rengia LMK Federacijos New Yorko Klubas.

Atvelykio popietė, rengiama LMK Federacijos New Yorko klubo, bus balandžio 26 sekmadienį, 4 v. popiet. Pradžioje bus meninė programa. Aktorius Vytautas Valiukas ir Irena Veblaitienė skaitys lietuvišką poeziją. Toliau bus velykinis stalas su tradiciniais lietuviškais valgiais, kumpiais, margučiais, tortais ir kitais pyragaičiais. Valgymui besibaigiant, laimėjimams bus leidžiama dail. Ringailės Zotovienės ir dail. Prano Lapės paveiksai. Jau eilė metų, kaip LMK Federacijos New Yorko klubas rengia tokias Atvelykio popietes, kurios pasižymi ne tik savo gera nuotaika, bet ir savo puošnumu, elegancija, gerais valgiais.

Lietuvių Bendruomenės rengiama politinė konferencija bus birželio 13-14 New Yorke.

New Yorko skautų iškilminga sueiga ir šv. Jurgio šventė bus gegužės 9, šeštadienį, tuoj po lituanistinės mokyklos pamokų, 1:30 v. Kultūros Židinyje. Visi skautai, skautės dalyvauja uniformuoti.

Tradicinė Kultūros Židinio pavasario šventė bus gegužės 17, sekmadienį. Šventė prasidės 12 val. pamaldomis ir trumpomis iškilimėmis prie kryžiaus. Gegužinė prasidės tuoj po pamaldų. Programą atliks Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai.

Dail. Kazimiero Žoromskio tapybos kūrinių paroda vyksta gegužės 9-10 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Dailininkas eilė metų, atostogaudamas Kennebunkporte, piešė gamtovaizdžius ir gėles. Šioje parodoje bus išstatyta apie 30 jų nutapytų gėlių paveikslų. Parodą rengia LMK Federacijos New Yorko klubas.

1982 metų Darbininko kalendorius jau rengiamas. Kai kurie skaitytojai pageidauja, kad jų vardai būtų įdėti kaip seniau būdavo. Prašom greitai pranešti, koks vardas ir kurią dieną įrašytinas. Kreiptis Darbininko adresu arba skambinti tel. 212 827-1351.

PABALTIEČIŲ PIEŠINIŲ PARODA

vyksta nuo balandžio 25 iki gegužės 3
 Ukrainiečių Institute,
 2 East 79 Street, 5 Ave. kamps
 Manhattane.

Atidarymas balandžio 25, šeštadienį,
 4 v. popiet.

Paroda lankoma kasdien nuo 2 iki 6 v.v., išskyrus pirmadienius. Gegužės 2 nuo 10 iki 4 v. popiet.

Parodos uždarymas ir vaišės gegužės 3 nuo 5 iki 7 v.v.
 Parodą Rengia meno draugija

BALTIJA

TRADICINĖ ATVELYKIO POPETĖ

bus balandžio 26, sekmadienį, 4 v. popiet
 Kultūros Židinyje

Meninę programą atliks dramos aktorius
 VYTAUTAS VALIUKAS ir IRENA VEBLAITIENĖ

Laimėjimams leidžiamas dail. Ringailės Zotovienės ir
 dail. Prano Lapės paveiksai

Įėjimo auka 8 dol.

POPIETĖ RENGIA IR VISUS ATSLANKYTI KVIEČIA
 LMK FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBAS

MADŲ PARODAI ARTĖJANT

Pirmą gegužės mėnesio sekmadienį, kai visa gamta pasipuošia daugybe pavasario gėlių, Kultūros Židinyje bus taip pat spalvinga ir gražu, — New Yorko BALFO 100-sis skyrus ruošia tradicinę madų parodą (tai bus gegužės 3 d. 3 val. popiet).

Besigrožėdami elegantiškais išeginiais madų kūrėjų drabužiais ir kruopščiais mūsų pačių siuviniais ir mezginiais, turėsime progos pasidžiaugti spalvingais lietuvių tautiniais drabužiais.

Lietuvių tautodailės instituto New Yorko skyrius, pasinaudodamas šia proga, supažindins žiūrovus su įvairių Lietuvos sričių tautiniais drabužiais, austais laisvajame pasaulyje. Galėsime palyginti kūrėjų lietuvių darbų su dabar masiškai gaminamais Lietuvoje dažniausiai scenai skirtais drabužiais. Matysime žinomosios, visą savo gyvenimą skyrusios tautinių drabužių

rinkimui, tyrinėjimui ir audimui dail. Anastazijos Tamošaitienės, jos mokinių p. Vaitonienės iš Toronto ir A. Veselkienės iš Chicagos, Mildos Kvedarienės iš Iselin, N.J., ir kitų audėjų darbo tautinius drabužius. Bus aptarti jų spalvų derinimo, raštų ir pasiuvimo ypatybės ir skirtumai. Tai bus ypač naudinga mamytėms, siuvančioms savo greitai augantiems mokyklinio amžiaus vaikučiams tautinius drabužėlius, kuriuos dabar dažnai sudaro balti marškinėliai, prijuostelė, kiklikas ir languotas, nieko lietuviško neturįs arba vėliavos spalvų kaspinėliais apsiuvinėtas sijonėlis. Bus pateikta informacijų apie galimybes užsisakyti tautinius drabužius ir kainas.

Šį tautinių drabužių demonstravimą ruošia R. Česnavičienė ir G. Stankūnienė.

J.K.

Aleksandro Vakselio pagerbimas buvo surengtas kovo 28 Kultūros Židinyje. Daug kas jį sveikino raštu ir žodžiu. Salėje sveikinimai buvo perskaityti.

Dar gauta sveikinimų ir po pagerbimo šventės, porą sveikinimų dar buvo praleista beskaitant. Tai Darbininko 15 numeryje paskelbtus sveikinimus papildome. Raštu sveikino: Algimantas Gečys — JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, Kęstutis Čerkelūnas iš Vokietijos, dr. Petras Vileišis, dr. Aldona Birutienė, Leonas ir Sofija Vakseliai, Lilė Milukienė, Herbertas Stasas iš Clevelando, Helen Kulber dar atsiuntė ir dovaną, Tėv. Leonardas Andriejus, OFM.

Perkūno choras šį savaitgalį, balandžio 25, vyksta koncertuoti į Hamiltoną, Kanadoje. Choras autobusu išvyksta šeštadienį 5 val. ryto iš K. Židinio kiemo. Grįžta sekmadienį, balandžio 26, apie 11 val. vakaro. Autobuse dar yra kelios vietos laisvos. Jei kas nori su choru vykti į Hamiltoną, prašom skambinti choro pirmininkui Lionginui Drangauskui — 256-2655. Kelionė ten ir atgal — 20 dol.

Apiešikimo parapijos choras prieš keletą savaitę išsirinko naują valdybą: vadovas Viktoras Ralys, pirm. Konstantinas Kazlauskas, vicepirm. Algirdas Lukoševičius, sekr. Birutė Malinauskienė, izd. Petras Baltrulionis, bibliotekininkė Angela Minsavitch, jos asistentas Vincent Skripkus, korespondentė Gina Simonaitytė.

Dail. Česlovas Janušas po sunkios širdies operacijos jau tiek sustiprėjo, kad apsilankė dail. Ados Peldavičiūtės parodoje ir Hartfordo mėgėjų surengtame vaidinime "Ku-Kū". Jo sveikata ir nuotaika kas kartą gerėja. Vos grįžęs iš ligoninės jis ištesėjo savo pažadą ir nupiešė bei kaligrafiškai išrašė sveikinimą, skirtą Aleksandrui Vakseliui.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai, parvežti iš Lietuvos. Dydis 16-18. Taip pat gaunami marškinėliai (T-shirts) su lietuviška trispalve ir Vytim, su užrašu Lithuanian Power (small, medium, large, X-large). Kaina po 5 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Ieškomas kambarys su baldais Woodhavene ar Richmond Hill. Pageidaujama, kad būtų galima naudotis virtuve. Kas turėtų tokį kambarį, prašom skambinti tel. MI 7-3971.

Ieškomas mažas butas vyresnio amžiaus moteriai Woodhavene arba Richmond Hill rajone. Skambinti 516 922-1760.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Sutvirtinimo sakramentą Apreišikimo lietuvių parapijoje balandžio 26, Atvelykio sekmadienį, per sumą suteiks vysk. Anthony J. Bevilacqua.

Sekminių vainikas, Antano Gustaičio parašytas linksms nuotaikos vaidinimas, bus suvaidintas gegužės 2, šeštadienį, Laisvės Žiburio radijo rengiamame vakare — koncerte. Šį veikalą autorius parašė dar Vokietijoje, tremtinių arba DP stovyklų laikais. Jis buvo išspausdintas "Tremties Metuose" 1947. Tada iš to literatūrinio almanacho daug kas pasiėmė ir daug kur vaidino. Buvo suvaidintas Brazilijoje, Argentinoje, Australijoje, įvairiose Amerikos ir Kanados kolonijose. Ir New Yorke jis buvo suvaidintas dar prieš 1950 metus, vaidino Lietuvos vyčiai. Dabar veikalas yra autorius perkurtas, ilgesnis ir įdomesnis. Veikalą stato Etnografinis ansamblis ir Bostono Dramos sambūris. Režisuoja Aleksandra Gustaitienė. Dekoracijos — dail. Povilo Martiniaus, scenos apšvietimas — filmininko Romo Šležo, aktorius grimuoja Stasys Santvaras.

Grazina Tiškutė-Tucci ir Andrius Kovol-Kovoliauskas praeitų metų madų parodoje apdovanoti Balfio ženklukais ir gėlėmis. Šiemet jie irgi dalyvauja parodoje, kuri bus gegužės 3 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

Vaižganto Kultūros Klubo popietė, kuri turėjo įvykti balandžio 25, šeštadienį, neįvyks, nes dauguma to klubų lankytojų turi pasirengti Atvelykio popietei, kuri bus sekmadienį, balandžio 26.

Mečislovas Razgaitis, solistas, rengiasi naujam koncertui, kuris pramatomas gegužės 24, sekmadienį, Apreišikimo parapijos salėje.

Patiksliname. Jonas Juška, muzikas iš Australijos, Melbourne, (ne Juškus) lankėsi New Yorke ir svečiavosi pas Vitalį ir Mariją Žukauskus.

DAIL. KAZIMIERO ŽOROMSKIO GĖLIŲ PARODA

gegužės 9-10 Kultūros Židinio
 mažojoje salėje.

Paroda lankoma:

šeštadienį nuo 12 iki 8 v.v.
 sekmadienį nuo 12 iki 6 v.v.

Parodos atidarymas ir kavutė — šeštadienį 7 v.v.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

LMK FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBAS

LAISVĖS ŽIBURYS

švenčia 15-kos metų veiklos sukaktį.

Šia proga Bostono lietuvių dramos sambūris ir Lietuvių etnografinis sambūris stato
ANTANO GUSTAIČIO

šviesios nuotaikos lietuviško kaimo dramą

SEKMINIŲ VAINIKAS,

perpintą dainomis, šokiais ir humoru,
 šeštadienį, gegužės 2 d., 7 val. vak. punktualiai
 Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

REŽISUOJA AKT. ALEKSANDRA GUSTAITIENĖ
 DEKORACIJOS DAIL. POVILO MARTINKAUS
 SCENOS APŠVIETIMAS FILM. ROMO ŠLEŽO
 GRIMUOJA RAŠYT. STASYS SANTVARAS

Po vaidinimo šokiai. Gros naujas ukrainiečių orkestras. Dainuos "Jinai ir trys gintarai".
 Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse
 Turtinga loterija
 Baliai stalus iš anksto galima užsisakyti pas Birutę Labutienę (212) VI 7-5550

Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol., gaunami tik prie įėjimo.

Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu arba pas platintojus. Paštu: čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklų voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu 217-25 54 Ave., Bayside N.Y. 11364.

PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:
 B. P. Macijauskas 998-6797; 892-6415
 K. Pralėika 256-5224

NEW YORK:
 N. P. Baltrulionis AX 7-0991
 A. Diržys TA 7-8789

Ž. Juriėnė 441-7831
 E. Kezys 296-0798
 R. Kezys 769-3300; 229-9134
 G.S. Kudirka 235-0724
 B.V. Labutis VI 7-5550
 M. Šalinskienė 296-2244
 V. Vasikauskas VI 7-1286

Visus atsilankyti kviečia

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 VAL. RYTO

LAISVĖS ŽIBURIO
 RADIJAS